

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: M 6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

DAŇOVÁ OPTIMALIZACE VYBRANÉHO
PODNIKATELSKÉHO SUBJEKTU V OBLASTI SLUŽEB

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Jarmila Křížová

Autor:

Bc. Zdeňka Svobodová

2007

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Daňová optimalizace vybraného podnikatelského subjektu v oblasti služeb“ vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů uvedených v seznamu literatury.

V Českých Budějovicích dne 3. 4. 2007

.....
Zdeňka Svobodová

Děkuji vedoucí diplomové práce Ing. Jarmile Křížové za metodické vedení a odborné rady, které mi poskytla při zpracování diplomové práce.

Mé poděkování patří také paní Zdence Svobodové, vedoucí účtárny, která mi poskytla podklady a informace o firmě JAN SVOBODA.

Summary:

The topic of my Diploma Theses is Taxes' optimalization of selected business subject in services' section.

The objective of this Diploma Theses is a evaluation of taxes and a choice of right taxes' optimalization in selected business subject. In my Thesis, you can find survey of influence of income tax, general health Insurance and social securing on the company. You can find a legal possibilities of reduction of compulsory payments to state budget. The beginning of my theses is intended on general and methodical questions of taxes' optimalization and it's influence and profit in a company. You can find here also concrete procedures of taxes' optimalization, the topic of my work takes about taxes in specific conditions of choosen company.

Keywords: Taxes, Optimalization, Self-employed, Income-tax, Value added tax, Properte tax

Shrnutí:

Téma mé diplomové práce je Daňová optimalizace vybraného podnikatelského subjektu v oblasti služeb.

Cílem této diplomové práce je zhodnocení daňového zatížení a zvolení vhodné daňové optimalizace vybraného podniku. V této práci můžete naleznout přehled vlivu důchodových daní, zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení na podnik. Je možné najít legální možnosti snížení daňových povinných plateb do státního rozpočtu. Úvodní část práce je zaměřena na obecné a metodické otázky daňové optimalizace, její význam a využití v podniku. Jsou zde rovněž uvedeny konkrétní možnosti jak při daňové optimalizaci postupovat. Hlavní část práce se zabývá daňovou zátěží v konkrétních podmínkách vybraného podniku.

Klíčová slova: Daně, Optimalizace, Osoba samostatně výdělečně činná, Daň z příjmů, Daň z přidané hodnoty, Majetkové daně

OBSAH:

1. ÚVOD	8
2. LITERÁRNÍ PŘEHLED	11
2.1. Základní pojmy	11
2.2. Legislativní situace v ČR	13
2.2.1. Daňová soustava	14
2.2.2. Daně přímé	14
2.2.2.1. Daně z příjmů	15
2.2.2.2. Daně majtkové	22
2.2.3. Daně nepřímé	23
2.2.4. Pojistné sociálního pojištění	24
2.2.4.1. Všeobecné zdravotní pojištění	24
2.2.4.2. Všeobecné sociální pojištění	25
2.2.4.3. Společná ustanovení zdravotního a sociálního pojištění	26
2.3. Cíle daňové optimalizace	27
2.3.1. Konkrétní způsoby daňové optimalizace	29
3. METODIKA PRÁCE	38
4. CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO PODNIKU	42
4.1. Předmět podnikání	42
4.2. Daňové zatížení firmy	43
4.3. Majetek a kapitál podniku, výsledky hospodaření	44
5. PROPOČET JEDNOTLIVÝCH VARIANT DAŇOVÉ OPTIMALIZACE.....	46
5.1. Daň z příjmů	46

5.2.	Daň z přidané hodnoty	63
5.3.	Majetkové daně	65
5.3.1.	Daň silniční	65
5.3.2.	Daň z nemovitostí	65
6.	ZHODNOCENÍ A NÁVRH NOVÉ DAŇOVÉ STRATEGIE	66
6.1.	Uplatnění výdajů paušální částkou	66
6.2.	Podnikatel sám	66
6.3.	Spolupracující osoba (manželka)	66
6.4.	Společné zdanění manželů	67
6.5.	Penzijní připojištění FO	67
6.6.	Soukromé životní pojištění	67
6.7.	Dary	68
6.8.	Hmotný majetek	68
6.9.	Technické zhodnocení versus oprava	68
6.10.	Přechod podnikatele FO na právnickou osobu	68
6.11.	Daň z přidané hodnoty	69
6.12.	Majetkové daně	69
7.	ZÁVĚR	71
8.	LITERÁRNÍ PŘEHLED	74

1. ÚVOD

Daně představují pro každý podnik významný faktor jeho vnějšího prostředí. Vliv daní je potřeba zohledňovat v řadě každodenních rozhodnutí i v rozhodnutích týkajících se delších časových horizontů. Je nezbytné, aby stát vytvořil relativně stabilní daňové prostředí pro své podniky. Daně svou velikostí a celkovou koncepcí působí na volbu právní formy podnikání, na velikost disponibilního zisku, na investiční rozhodování a na řadu dalších, nejen finančních rozhodnutí. Veškeré daně jsou upraveny legislativním rámcem, tedy zákony.

Z pohledu daňové zátěže, která dopadá na podniky, je třeba rozlišit přímé a nepřímé daně. U přímých daní a u pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, které je ve svém principu velice podobné přímým daním, nese daňovou zátěž přímo podnik. Nejvýznamnější vliv na rozhodování podniku má bezesporu zdanění příjmů, které ovlivňuje mimo jiné úvahy o velikosti právní formy podnikání. Vyplývá to ze skutečnosti, že existuje odlišné zdanění pro jednotlivce (fyzické osoby) a pro různé formy obchodních společností (právní osoby). U fyzických osob se jedná v současnosti o progresivní daň, která zajišťuje redistribuci důchodů od bohatších občanů k sociálně potřebným občanům, zatímco u právnických osob je sazba daně proporcionalní. Různé druhy přímých daní různě respektují finanční situaci podniku. Zatímco daně z příjmů se platí pouze v případě dosažení zisku, a tedy za předpokladu, že podnik má dostatek prostředků na jejich úhradu, tak majetkové daně nebo pojistné se odvádí bez ohledu na prosperitu podniku. Může se tedy stát, že ve firmě, kde je zaměstnán větší počet zaměstnanců a nedosahuje se zde vysokých zisků, má mnohem větší podíl na daňové zátěži firmy pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění za zaměstnance než platby daní.

Daňové odpisy mají vliv na odpisovou politiku podniků a na jejich investiční rozhodování. Zákon o dani z příjmů vymezuje zásadní postupy pro uplatňování odpisů jako nákladů snižujících základ daně. Podniky, které investují, podléhají tedy nižšímu zdanění než podniky, které neinvestují.

Daň z příjmů dále působí na přístup podniku k úvěrovým zdrojům, neboť úroky z úvěru jsou daňově uznatelným nákladem. To znamená, že podnik může kalkulovat s úrokovou sazbou sníženou o daň z příjmů, čímž se pro podnik snižuje cena úvěru. Obdobná situace nastává u pořízení nového majetku prostřednictvím leasingu.

Míra zdanění v dané zemi má velký vliv i na možnosti zahraniční kapitálové účasti na podnikání v tuzemsku. Nižší zdanění vytváří přirozeně příznivější podmínky pro příliv zahraničního kapitálu. Platná úprava zdanění příjmů také do určité míry snižuje riziko podnikání, neboť umožňuje uměřovat vzniklou daňovou ztrátu v následujících letech, což může stimulovat podnikatelské subjekty, zejména menší firmy, nést větší podnikatelské riziko.

Daně nepřímé naopak finance podniku neovlivňují, neboť podnik pouze odvádí daň vybranou od jiných subjektů.

Daně představují pro každý podnik závazek vůči státu. Podniky se přirozeně snaží minimalizovat tyto své závazky. Toho je možné dosáhnout využitím různých nástrojů, které legislativa vymezuje právě pro tento účel. Minimalizace daňové povinnosti v jednom zdaňovacím období a u jedné daně však nemusí být ideální vzhledem k souboru daní hrazených podnikem. Je proto třeba, aby se podnik více než na minimalizaci daní z krátkodobého hlediska zaměřil na optimalizaci daní z hlediska střednědobého. Je třeba tedy zohlednit odhadovaný budoucí vývoj podniku, jeho zamýšlené investice, ale i situaci na trhu.

Z uvedeného vyplývá, že je velice účelné zabývat se vlivem daní a pojistného na finance podniku a možnostmi daňové optimalizace, což se stalo i cílem této diplomové práce. Těžištěm práce je rozbor daňového zatížení konkrétního obchodního podniku.

Cílem této diplomové práce je zhodnocení daňového zatížení a zvolení vhodné daňové optimalizace vybraného podniku. Úvodní část práce je zaměřena na obecné a metodické otázky daňové optimalizace, její význam a využití v podniku. Jsou zde rovněž uvedeny konkrétní možnosti jak při daňové optimalizaci postupovat. Hlavní část práce se zabývá daňovou zátěží v konkrétních podmínkách vybraného podniku. Po stručné charakteristice dané

firmy je nejprve proveden výpočet jednotlivých možností výpočtu daně. Dále jsou vyjádřeny další možnosti úpravy základu daně. Závěrečná část obsahuje celkové zhodnocení dosažených výsledků a návrh optimální daňové zátěže.

2. LITERÁRNÍ PŘEHLED

2.1. ZÁKLADNÍ POJMY

Daň je definována jako povinná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Jedná se o platbu neúčelovou, nenávratnou, neekvivalentní a pravidelně se opakující buď v pravidelných intervalech (např. každoroční placení daně z příjmů), nebo při stejných okolnostech (např. při každém převodu nemovitosti). Jedná se vždy o peněžní plnění. (KUBÁTOVÁ, 1997)

Neúčelovostí daně se rozumí skutečnost, že konkrétní daň v určité výši nemá financovat konkrétní vládní projekt, nýbrž že se stane součástí celkových příjmů veřejného rozpočtu, ze kterého se budou financovat různé veřejné potřeby.

Neekvivalentnost pro poplatníka znamená, že nemá nárok na protihodnotu ve výši odpovídající jeho platbě.

Daňovým subjektem je osoba, ať již fyzická nebo právnická, která je podle daňového zákona povinna odvádět nebo platit daň. Daňovým subjektem je vždy právnická nebo fyzická osoba, nemůže jím být její organizační složka (závod, odštěpný závod, provozovna apod.). Známe dva typy daňových subjektů - [poplatníky](#) a [plátce](#). Daňovým subjektem je rovněž právní nástupce zaniklé právnické osoby či zemřelé fyzické osoby (dědic).

Poplatník je fyzická nebo právnická osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani. Poplatník je vždy vymezen příslušným daňovým zákonem. Je tomu tak u [daně z příjmů fyzických osob](#), [daně z příjmů právnických osob](#) (u těchto daní je však definován i jejich [plátce](#)), [daně silniční](#), [daně z nemovitostí](#), [daně darovací](#), [daně dědické](#), ...

Plátce je taková fyzická nebo právnická osoba, která pod vlastní majetkovou odpovědností odvádí [správci daně](#) daň od [poplatníků](#) vybranou nebo poplatníkům sraženou. Samozřejmě právo a současně i povinnost daň od poplatníků vybrat (např. tím způsobem, že ji zahrnou do ceny prodávaného zboží či poskytovaných služeb), či ji poplatníkům srazit (např. při výplatě mezd nebo dividend), je plátcům dáno zákonem.

Plátcí daně jsou vymezeni jednotlivými daňovými zákony. Setkáváme se s nimi u [daně z přidané hodnoty](#), [spotřebních daní](#) a u daní z příjmů ...

Daňový objekt je veličina, ze které se daň vybírá. Je to pouze rámcové vymezení. Předmětem daně je definováno jednoznačné a úplné určení rozsahu objektu zdanění. Vynětí z předmětu daně znamená určení části objektu zdanění, na které se daňový zákon nevztahuje, jinak řečeno, který není jeho předmětem.

Osvobození od daně definuje část předmětu, ze kterého se daň nevybírá. Osvobození může nabývat různých forem (částečné, úplné, podmíněné).

Částečné osvobození se někdy nazývá nezdanitelným minimem, protože slouží především k omezení administrativních nákladů výběru daně.

Úplné se použije, jsou-li splněny současně všechny podmínky.

Při *podmíněném* osvobození je daňový subjekt povinen doložit následně splnění podmínek pro uplatnění osvobození od daně pro stanovené období.

Sazba daně je algoritmus, prostřednictvím kterého se ze základu daně sníženého o úlevy stanoví velikost daně. Daňové sazby se člení na pevné a relativní, na jednotné a diferencované. Pevná sazba je vztažena k objemové jednotce daně. Relativní sazba vyjadřuje podíl na základu daně, který má hodnotový charakter. Tato sazba může být lineární, progresivní či klouzavě-progresivní. Při použití *lineární* sazby roste daň proporcionálně s daňovým základem. *Progresivní* sazba se v praxi nepoužívá. S růstem důchodu roste míra zdanění a sazba daně z poslední jednotky důchodu je větší než sazba průměrná. U *klouzavě-progresivní* sazby se základ daně příslušné velikosti postupně zdaňuje jednotlivými úrovněmi daňové sazby, kterými základ daně prochází. U diferencované sazby se velikost liší podle druhu předmětu daně.

Základem daně je předmět zdanění specifikovaný a upravený podle zákonných pravidel. Základ daně musí být vyjádřen v měřitelných jednotkách – peněžních nebo fyzických. Zdaňovací období je časový interval, za který se stanovuje základ, výše daně a daň se hradí.

Má-li základ daně charakter tokové veličiny, potom se načítá. Z toho vyplývá, že výše základu daně může být stanovena až po skončení zdaňovacího období. Když je předmětem daně stavová veličina, tak tomu může být zejména u majetkových daní, pak lze základ daně zjišťovat k jednomu datu v průběhu zdaňovacího období. Stanovený základ daně se dále snižuje o odpočty neboli úlevy. Standardní úlevy snižují základ daně o předem stanovenou pevnou částku, jestliže daňový subjekt splní podmínky, na které se uplatnění odpočtu váže. Nestandardní odpočty představují položky, které může daňový subjekt odečíst od základu daně v prokazatelné výši. Tato výše může být limitována. Mezi nestandardní úlevy lze zahrnout i možnost využití záporného výsledku při výpočtu daně z příjmů, jedná se tedy o daňovou ztrátu.

Sleva na dani představuje možnost odpočtu části daně za stanovených podmínek. Výběr daně se obvykle provádí prostřednictvím zákonem určené povinnosti daňového subjektu stanovit si výši daně, zpravidla prostřednictvím daňového přiznání a tuto daň odvést.

Záloha na daň je povinná platba, kterou je daňový subjekt povinen odvádět před vyměřením daňové povinnosti za dané zdaňovací období. Po stanovení výše daně jsou na její úhradu započítány zaplacené zálohy. Při porovnání daňové povinnosti a zaplacených záloh vznikne buď nedoplatek nebo přeplatek na dani. Je-li předmětem daně stavová veličina podle stavu k prvnímu dne zdaňovacího období, lze rozložit úhradu vyměřené daně na několik splátek. Srážku daně realizuje plátce daně – osoba, která příjem vyplácí. Obdobně může být vybírána daň i formou zálohy na daň u zdroje.

2.2. LEGISLATIVNÍ SITUACE V ČR

Optimalizace daňové povinnosti je z hlediska legislativy velmi rozsáhlou záležitostí. Nejpodstatnější jsou daňové zákony. Důležité je ovšem znát i zákony související s danou problematikou. Jedná se především o zákon o správě daní a poplatků, zákon o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, zákon o cestovních náhradách, zákon o zdravotním a sociálním

pojištění. Pro správné rozhodnutí je často třeba znát i obchodní a občanský zákoník, zákoník práce, zákon o účetnictví, atd.

2.2.1. DAŇOVÁ SOUSTAVA

Jedná se o provázaný systém sestavený s cílem zabezpečit příjmy do státního rozpočtu. Daňová soustava je chápána jak spoluúčast občanů a podnikatelů na státních výdajích.

K modelování výše daní slouží daňové principy:

- *princip daňové neutrality* – zdanění nemá negativně ovlivňovat rozhodování podnikatele, zda podnikat, tzn. nemá záviset na druhu podnikatelské činnosti, zaměření podnikatelského záměru, financování podniku domácím nebo zahraničním kapitálem
- *princip daňové univerzality* – musí existovat co nejméně výjimek z daňových pravidel
- *princip daňové výnosnosti* – zabezpečení dostatečných příjmů do státních rozpočtů
- *princip daňové únosnosti* – daň musí být dostatečná, ale ne přehnaně vysoká
- *princip daňové pružnosti* – výše daně se mění v závislosti na ekonomických potřebách státu
- *princip daňové zpracovatelnosti* – stát musí zabezpečit správce daní (vyměření, výběr, odvod do státního rozpočtu) – zajištěno cestou finančních úřadů

2.2.2. DANĚ PŘÍMÉ

Přímé daně mohou lépe vyhovovat daňové spravedlnosti, právě pro svoji adresnost a tím schopnost co nejlépe se přizpůsobit platebním schopnostem jednotlivých subjektů. Mají však vyšší negativní účinky na nabídku práce (bude-li poplatníkovi část pracovního důchodu odňat ve formě daně, bude méně ochoten pracovat, raději využije volný čas, který tím vznikne) a úspory (zdanění úspor sníží užitek z nich plynoucí a poplatník může dát přednost spotřebě).

Nejvýznamnější z nich jsou daně z příjmů neboli důchodové daně, které tvoří podstatnou část rozpočtových příjmů ve většině zemí.

2.3.2.1. DANĚ Z PŘÍJMŮ

Daň z příjmů patří do přímých daní důchodového typu. Po DPH je to v současnosti nejvýnosnější příjem veřejných rozpočtů. V daňové teorii se zdůrazňuje význam přímých daní důchodového typu jako vestavěných stabilizátorů působících pozitivně v tržní ekonomice. Z hlediska daňového určení jsou výnosy daní z příjmů nejen zdrojem příjmové stránky státního rozpočtu, ale tvoří stále větší část příjmů místních a regionálních rozpočtů.

Daně z příjmů jsou upraveny zákonem, který současně řeší zdaňování příjmů fyzických i právnických osob. Společně je řešena otázka výdajů, resp. nákladů zahrnovaných do základu daně včetně daňových odpisů, uplatňování ztráty, popř. jiných odčitatelných položek, možnosti uplatňování slev a výpočet záloh.

DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Daň z příjmů fyzických osob je univerzální daň, které podléhají veškeré zdanitelné příjmy jednotlivců. Je to v současnosti progresivní daň, která zajišťuje redistribuci důchodů od bohatších občanů k sociálně potřebným občanům. Různé možnosti nezdanitelných částek a odčitatelných položek ovlivňují chování poplatníka žádoucím směrem (např. důchodové pojištění, životní pojištění, dary...) a současně respektují sociální postavení poplatníka.

Základ daně z příjmů fyzických osob se skládá z pěti dílčích daňových základů, které odpovídají hlavním druhům zdanitelných příjmů. Část příjmů nevstupuje do základu daně a tvoří samostatné základy daně, které se zdaňují srážkovou daní u zdroje.

Poplatníci (§2) – daňový rezidenti daně z příjmů jsou fyzické osoby, které mají bydliště v České republice nebo se zdržují na území České republiky alespoň 183 dní v příslušném kalendářním roce, a to souvisle nebo v několika obdobích (do lhůty 183 dnů se započítává každý započatý den pobytu). To neplatí u pobytu za účelem léčení, studia nebo jde-li o zahraničního odborníka. Zahraniční odborník je fyzická osoba s bydlištěm v zahraničí, která byla zahraničním subjektem vyslána jako expert se specifickými znalostmi k poskytnutí odborné pomoci osobám se sídlem nebo bydlištěm na území České republiky nebo stálé provozovny. Daňová povinnost se zde vztahuje na příjmy jak z České republiky, tak ze zahraničí. Jestliže se jedná o osobu s bydlištěm v zahraničí, která nesplňuje podmínky výše uvedené, jedná se o daňového nerezidenta a jeho daňová povinnost se vztahuje pouze na příjmy z České republiky.

Předmětem (§3) daně z příjmů fyzických osob jsou:

- příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§6)
- příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§7)
- příjmy z kapitálového majetku (§8)
- příjmy z pronájmu (§9)
- ostatní příjmy (§10)

Předmětem daně jsou nejen **příjmy peněžní**, ale také **naturální (nepeněžní) příjmy** (oceňované zpravidla podle zákona o oceňování) a **příjmy získané směnou**. Předmětem daně nejsou příjmy získané nabytím akcií nebo podílových listů při převodu majetku státu na jiné osoby, zděděním, vydáním nebo darováním nemovitostí nebo movité věci anebo majetkového práva, s výjimkou příjmů z nich plynoucích a s výjimkou darů přijatých v souvislosti s výkonem činností podle §6 nebo s podnikáním anebo s jinou samostatnou výdělečnou činností, a dále nejsou předmětem daně úvěry a půjčky.

Osvobození od daně (§4) se vztahuje na celou řadu příjmů.

Mezi nejdůležitější osvobozené příjmy patří:

- některé příjmy z prodeje majetku,
- náhrady škody a pojistná plnění,

- transfery,
- sociální příjmy,
- některé výhry,
- příjmy související se státní politikou bydlení atd...

Objemově největší osvobozené příjmy jsou příjmy sociální. (např. penze, které jsou v roce 2005 osvobozeny až do částky 162 000 Kč ročně, v roce 2006 až do částky 198 000 Kč ročně (§4 odst. 1 písm. ch).

Jako kritérium pro osvobození je mnohdy důležitý **časový test**, kdy se posuzuje interval mezi nákupem a prodejem (např. u osobních aut osvobozeno nad 1 rok - §4 odst. 1 písm. c). Osvobozené příjmy se používají i u některých druhů příjmů, které jsou nahodilé. (např. výhry).

Od daně z příjmů fyzických osob mohou být také osvobozeny některé příležitostné činnosti nebo činnosti z příležitostného pronájmu podle §10 odst. 1 písm. a, pokud jejich úhrn ve zdaňovacím období nepřesáhne 20 000 Kč (§10 odst. 3).

Základ daně (§5) se skládá z dílčích základů daně dle §6 až §10. Je to částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi v kalendářním roce přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Do základu daně se nezahrnují osvobozené příjmy a dále ty, kde se daň vybírá zvláštní sazbou daně.

Zdanitelné příjmy jsou rozděleny do pěti dílčích základů daně. **Ztrátu lze vykázat pouze u §7 a §9.** O ztrátu lze snížit úhrn dílčích základů daně. Pokud nelze ztrátu uplatnit v daném zdaňovacím období, lze ji v následujících 5 zdaňovacích obdobích odečíst od základu daně (§34).

Nezdanitelná část základu daně (§15)

§15 v sobě zahrnuje od roku 2006 pouze nestandardní odpočty – odpočty darů, úroků z úvěru ze stavebního spoření a z hypotečního úvěru, odpočet penzijního připojištění a soukromého životního pojištění, příspěvky odborové organizaci.

Od roku 2005 je nově zavedeno **daňové zvýhodnění na dítě** (§35c), které může mít podobu slevy na dani, popř.daňového bonusu. Daňové zvýhodnění na dítě je vlastně slevou na dani ve výši 6 000 Kč na každé vyživované dítě (12 000 Kč, pokud je dítě držitelem průkazu ZTP/P). Od jiných slev se daňové zvýhodnění liší:

- týká se nejen podnikatelských subjektů, ale také zaměstnanců,
- pokud nemá poplatník dostatečnou daňovou povinnost, o daňové zvýhodnění nepřijde (daňový bonus).

Slevu na dítě může využít pouze poplatník, který splní podmínky stanovené v zákoně o dani z příjmů, tzn., že žije s dítětem ve společné domácnosti. O slevu na dítě může být vypočítaná daň snížena až do nuly. Pokud však daň nebyla dostatečně vysoká, aby pokryla celou slevu na dani, má poplatník nárok na **daňový bonus**, tj. právo požádat stát, aby mu zbytek doplatil. Přitom však musí být splněny následující podmínky:

- hrubé příjmy musí u poplatníka dosáhnout v roce 2005 částky 43 110 Kč (šestinásobek měsíční minimální mzdy , tj. 6 x 7 185) a to z §6, 7, 8 a 9, v roce 2006 částky 45 420 Kč, resp. 47 730 Kč, a v roce 2007 částky 48 000 Kč,
- nárok na bonus musí činit aspoň 100 Kč,
- daňový bonus může být maximálně 30 000 Kč za zdaňovací období,
- daňový bonus může uplatnit pouze poplatník, který má příjmy podle §6, 7, 8 a 9. Pokud má pouze příjmy podle §9, nesmí být příjmy větší než výdaje,
- do příjmů nezahrnujeme příjmy od daně osvobozené, příjmy, které nejsou předmětem daně, a příjmy, které podléhají srážkové dani.

Od roku 2006 se mění standardní nezdanitelné částky základu daně (§15) na slevy na dani podle §35ba (poplatník, manželka, invalidita, student). Mezi další slevy na dani patří například sleva za zaměstnance se zdravotním postižením.

K nejznámějším odčitatelným položkám patří odečet ztráty, nově od roku 2005 také odpočet neinvestičních výdajů na výzkum a vývoj.

Daň z příjmů fyzických osob se vypočítá dle §16 zákona. Je to daň progresivní. To znamená, že vyšší daně platí poplatníci s vyššími příjmy. Nejnižší daň je pro rok 2006 12 % (do ZD 121 200 Kč), nejvyšší daň 32 % z příjmů přesahujících ZD 331 200 Kč. Základ daně se zaokrouhluje na 100 Kč nahoru.

Základ daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	121 200	12 %	
121 200	218 400	14 544 Kč + 19 %	121 200
218 400	331 200	33 012 Kč + 25 %	218 400
331 200	a více	61 212 Kč + 32 %	331 200

Zdaňovacím obdobím u daně z příjmů fyzických osob je vždy kalendářní rok.

DAŇ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB

Daň z příjmů právnických osob je důležitou součástí daňových příjmů ČR. Je to univerzální důchodová daň, které podléhají všechny právnické osoby.

Poplatníkem daně z příjmů právnických osob (§17) jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami.

- Poplatníci s neomezenou daňovou povinností – právnické osoby, které mají na území ČR své sídlo nebo místo svého vedení, kterým se rozumí adresa místa, ze kterého je poplatník řízen – tzn. Daňový rezident.
- Poplatníci s omezenou daňovou povinností – právnické osoby, které nemají na území ČR své sídlo (nebo místo svého vedení) – tzn. Daňový nerezident.

Poplatníci se sídlem v České republice mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdroje na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Poplatníci se sídlem v zahraničí mají daňovou povinnost pouze z příjmů v České republice.

Podnikatelským subjektem je ta právnická osoba, která byla založena za účelem podnikání. Za podnikatelskou společnost se považuje každá obchodní společnost a družstvo. Tyto osoby podléhají dani z příjmů právnických osob veškerými příjmy z činnosti a z nakládání s majetkem (např. příjmy z prodeje nebo z pronájmu majetku).

Nepodnikatelskými subjekty jsou ty, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání, tj. dosažení zisku. Tyto právnické osoby podléhají dani z příjmů právnických osob v omezeném rozsahu. Jejich předmětem daně jsou vždy příjmy z reklam, z členských příspěvků (ty jsou od daně osvobozeny) a z pronájmů. Rozdíl mezi (výnosy) příjmy a náklady (výdaji) z jejich poslání je předmětem daně pouze tehdy, pokud jsou výnosy (příjmy) vyšší než náklady (výdaje). Předmětem daně u těchto organizací nejsou příjmy z dotací, příspěvků na provoz a podpor ze státního rozpočtu, rozpočtu kraje, obce atd..., pokud dostávají tyto právnické osoby dary, jsou osvobozeny od darovací daně (musí však podat dvakrát ročně daňové priznání k darovací dni). Na rozdíl od podnikatelských subjektů mohou nepodnikatelské subjekty snížit základ daně ještě o odpočet ve výši 30 % ze základu daně. Minimální hranice je dána částkou 300 000 Kč, max. odpočet může být 1 000 000 Kč. To lze však pouze za podmínky, že prostředky získané odpočtem budou použity na financování hlavní činnosti (poslání) vyplývající např. ze stanov (zřizovací listiny atd...).

Zdaňovacím obdobím (§17a) může být *kalendářní rok*, popř. i *hospodářský rok*.

Předmětem daně (§18) jsou příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. Právnícké osoby jsou buď zřízené za účelem podnikání nebo za jiným účelem. Ty, které nejsou zřízeny za účelem podnikání, se nazývají neziskové organizace. U takových organizací jsou předmětem daně vždy příjmy z reklam, z členských příspěvků a příjmy z nájemného. U neziskových organizací nejsou předmětem daně příjmy z dotací, státní podpory, úroky z vkladů na běžných účtech, pronájem státního majetku a ztráta z jejich hlavní činnosti. U veřejných vysokých škol jsou předmětem daně všechny příjmy kromě příjmů z investičních transferů a z úroků z vkladů na běžném účtu.

Od daně jsou **osvobozeny** (§19) např. členské příspěvky, výnosy kostelních sbírek a příjmy za církevní úkony, hospodářský výsledek plynoucí ze zpeněžení konkurzní podstaty, příjmy z úroků z přeplatků zaviněných správcem daně a orgánem správy sociálního zabezpečení.

Mezi **položky snižující základ** (§20) daně patří také dary. O poskytnuté dary lze snížit základ daně, jestliže se jedná o státem stanovený účel a výši. Neziskové organizace mohou základ snížit až o 30 %, maximálně však o 1.000.000 Kč, použijí-li takto získané prostředky ke krytí nákladů souvisejících s činnostmi, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně.

Sazba daně (§21) činí ve zdaňovacím období 2006 24 % ze základu daně sníženého o položky odčitatelné od základu daně a o položky snižující základ daně. Pro zdaňovací období 2005 je sazba daně stanovena ve výši 26 %. Částka základu daně se zaokrouhlí na celé tisíce dolů. U investičního fondu, penzijního a podílového fondu činí sazba daně 5 %. Také placení daně a podání daňového přiznání je obdobné jako u fyzických osob.

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Pro zjištění základu daně se vychází u poplatníků, kteří vedou účetnictví z výsledku hospodaření (zisk nebo ztráta) – rozdíl mezi výnosy a náklady, u poplatníků, kteří nevedou účetnictví, z rozdílu mezi příjmy a výdaji. V §23 tohoto zákona je vymezen základ daně.

V §24 jsou uvedeny výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Výdaje (náklady), které nelze zejména uznat jako daňově účinné, jsou uvedeny v §25 ZDP.

Vymezením dlouhodobého majetku, jeho oceněním, odpisováním a technickým zhodnocením se zabývají §26 -§33 ZDP. Účetnictví naší země je koncipováno tak, aby uspokojovalo informační potřeby finančního řízení podniku, a zároveň hlediska daňová. Proto se v účetnictví mají uvádět odpisy účetní, nikoli odpisy daňové – takové, které zákon o dani z příjmů uznává při výpočtu daňového základu jako odpisy nezbytně nutné k udržení příjmů. Výběr metody pro výpočet účetních odpisů je v kompetenci podniku, požaduje se pouze, aby se tyto odpisy co nejvíce přibližovaly ekonomickému opotřebení majetku.

Pochopitelná snaha firmy odepsat dlouhodobý majetek v krátké době a akumulovat tak co nejrychleji odpisy na jeho reprodukci – spojenou s případnou modernizací, zajišťující konkurenceschopnost a lepší pozici na trhu, se tu střetává se zájmem státního rozpočtu zajistit si potřebnou výši příjmů. Zákon o dani z příjmů proto stanoví pro každou majetkovou složku její životnost – dobu, po niž se pro potřeby daňové odpisuje a určuje přípustné metody výpočtu daňových odpisů. Ty zahrnují variantu rovnoměrného – lineárního odpisu a variantu zrychleného odpisu.

2.3.2.2. DANĚ MAJETKOVÉ

Mezi tyto daně patří daň z nemovitostí, daň silniční, dědická, darovací a daň z převodu nemovitostí. Daň z nemovitostí je upravena Zákonem č. 338/1992 Sb., ve znění pozdějších změn. Předmětem daně je vlastnictví pozemků a staveb. Daň silniční je upravena Zákonem č.16/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Předmětem daně jsou silniční vozidla se státní poznávací značkou České republiky, která jsou určena k podnikání nebo jiné samostatně výdělečné činnosti, nebo jsou používána v přímé souvislosti s podnikáním.

Daň dědická, darovací a daň z převodu nemovitostí jsou upraveny Zákonem č. 357/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Daň dědická a darovací se vztahuje na movité a nemovité věci, peněžní prostředky, cenné papíry, pohledávky, majetková práva a jiné majetkové hodnoty. Předmětem daně z převodu nemovitostí je úplatný převod vlastnictví k nemovitostem a bezúplatné zřízení věcného břemene nebo jiného plnění obdobného věcnému břemeni při nabytí nemovitosti darováním.

2.2.3. DANĚ NEPŘÍMÉ

Nepřímé daně mají oproti dani z příjmů tu výhodu, že nedemotivují práci, ale spotřebu. Společensky prospěšným důsledkem je zatížení spotřeby. Ten, kdo hodně spotřebuje, také hodně zaplatí.

DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY

Daň z přidané hodnoty, dále jen DPH, je upravena Zákonem č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Daň z přidané hodnoty je daň, které podléhá zboží a služby spotřebované v České republice. Touto daní je zatíženo zboží a služby vyprodukované v České republice a dovezené do ČR.

DPH je nepřímá daň, je univerzální daní ze spotřeby. Základní myšlenkou fungování DPH je fakt, že se vybírá na každém stupni zpracování (spotřební daň jednorázově), ale ne z celého obratu, ale pouze z toho obratu, který byl na každém stupni zpracování přidán. Zdaňuje se tedy pouze **přidaná hodnota**.

Ne každý je však plátcem DPH (tedy musí odvést DPH na výstupu – např. při vystavení faktury), popř. si může uplatnit odpočet (např. u přijaté faktury od plátce DPH). V současnosti

je povinně plátcem osoba s obratem větším než 1 000 000 Kč za posledních nejbližších 12 měsíců.

2.2.4. POJISTNÉ SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ

Specifické postavení mezi daněmi má obecně pojistné na sociální pojištění, které, plyne-li do veřejného rozpočtu nebo státních fondů, splňuje všechny atributy daně. Takovou pozici v českém daňovém systému má pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Pojistné na veřejné zdravotní pojištění má také charakter veřejného příjmu, i když plyne zdravotním pojišťovněm.

2.2.4.1. VŠEOBECNÉ ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Tato oblast je upravena několika právními předpisy, především pak Zákonem č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění ve znění pozdějších předpisů, a Zákonem č. 592/1991 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění ve znění pozdějších předpisů. Platby tohoto pojištění jsou příjmem zdravotních pojišťoven.

Pojistné na veřejné zdravotní pojištění odvádí za zaměstnance jejich zaměstnavatelé, a to tak, že jedna třetina pojistného se sráží z hrubého příjmu zaměstnance a zbývající část hradí zaměstnavatel. Toto pojistné hrazené za zaměstnance je uznaným daňovým nákladem zaměstnavatele. Vyměřovacím základem je v zásadě hrubá mzda očištěná o některé příjmy. Sazba pojistného je lineární a jednotná, v současnosti 13 a půl procenta. Tedy 4 a půl procenta je sraženo z hrubé mzdy zaměstnanci a 9 procent zaplatí zaměstnavatel. Zdravotní pojišťovnu si může každý sám vybrat. Výše pojistného se přitom neliší.

Pojistné na veřejné zdravotní pojištění hradí osoby, které mají příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti. Minimální vyměřovací základ OSVČ činí dvanáctinásobek

50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství. Za průměrnou měsíční mzdu v národním hospodářství se považuje částka, která se vypočte jako součin všeobecného vyměřovacího základu stanoveného nařízením vlády pro účely důchodového pojištění za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, pro který se průměrná mzda zjišťuje, a přepočítacího koeficientu stanoveného nařízením vlády pro účely důchodového pojištění pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu. Takto vypočtená částka průměrné mzdy se zaokrouhluje na celé koruny nahoru a pro rok 2007 se počítá s částkou 20 139 Kč. Minimální měsíční záloha na pojistné pro rok 2007 je po zaokrouhlení rovna částce 1 360 Kč, oproti částce 1 272 Kč, platné od 1. 4. 2006.

Toto pojistné hradí i celá řada dalších osob, tzv. osoby bez zdanitelných příjmů. Tyto osoby jsou povinny hradit od ledna 2007 pojistné ve výši 1 080 Kč měsíčně (dříve 1 074 Kč).

2.2.4.2. VŠEOBECNÉ SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ

Tato oblast je rovněž upravena celou řadou právních předpisů, především pak Zákonem č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení ve znění pozdějších předpisů, a Zákonem č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti představuje jednu platbu, ve které je obsaženo pojistné na nemocenské pojištění, pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Pojistné za zaměstnance opět odvádějí zaměstnavatelé, vyměřovací základ je téměř stejný jako u pojistného na veřejné zdravotní pojištění. Zhruba jednu čtvrtinu pojistného sráží zaměstnavatel z hrubého platu zaměstnance a zbytek opět hradí zaměstnavatel za své zaměstnance a tvoří jeho daňový náklad.

Vyměřovací základ u osob samostatně výdělečně činných je totožný s vyměřovacím základem pojistného na veřejné zdravotní pojištění. Osoby samostatně výdělečně činné hradí

povinně pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. K nemocenskému pojištění se přihlašují dobrovolně.

Záloha na pojistné činí 29,6 % měsíčního vyměřovacího základu. Pojistné na nemocenské pojištění činí 4,4 % měsíčního vyměřovacího základu. Částky se zaokrouhlují směrem nahoru. Nejnižší záloha na pojistné na důchodové pojištění OSVČ vykonávající hlavní samostatnou výdělečnou činnost v roce 2007 činí 1 491 Kč. Nejnižší pojistné na nemocenské pojištění OSVČ vykonávající hlavní samostatnou výdělečnou činnost v roce 2007 činí 222 Kč.

2.2.4.3. SPOLEČNÁ USTANOVENÍ ZDRAVOTNÍHO A SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ

Přesto, že je zdravotní a sociální pojištění upraveno každé samostatnými zákony, oba tyto druhy pojistného se počítají ze stejného vyměřovacího základu, který je stanoven samostatně pro jednotlivé druhy osob.

Zaměstnanci: zde je vyměřovacím základem součet příjmů, které jim zúčtuje jejich zaměstnavatel v souvislosti s vlastním výkonem zaměstnání (mzda a jiné odměny) a se zaměstnáním bez vazby na výkony. Sem patří především náhrady mzdy a odměny za pracovní pohotovost. Pro zaměstnance platí u všeobecného zdravotního pojištění minimální vyměřovací základ, který se rovná minimální mzdě. Pokud skutečný příjem nedosahuje minimální mzdy, pak rozdíl musí doplatit zaměstnanec. U pojistného na sociální zabezpečení ustanovení o minimálním vyměřovacím základu neplatí a pojistné se platí ze skutečně dosažených příjmů.

Osoby samostatně výdělečně činné: u těchto osob je vyměřovací základ stanoven jako 50 % z rozdílu mezi příjmy ze samostatné výdělečné činnosti a výdaji nezbytnými na zajištění, dosažení a udržení příjmů, v souladu se zákonem o daních z příjmů. Osoba samostatně výdělečně činná je povinna odvést pojistné z výše uvedeného vyměřovacího základu, nejvýše však z maximálního vyměřovacího základu. Maximální roční vyměřovací základ je určen

částkou 486 000 Kč. Minimálním vyměřovacím základem pro OSVČ je u zdravotního pojištění dvanáctinásobek minimální mzdy. Pro pojistné na důchodové pojištění a státní politiku zaměstnanosti je minimálním vyměřovacím základem trojnásobek částky stanovené zákonem o důchodovém pojištění.

Ustanovení o minimálním vyměřovacím základu však má rovněž určité výjimky:

- u všeobecného zdravotního pojištění není minimální vyměřovací základ stanoven, jestliže se jedná o případy, kdy pojištěnec je současně OSVČ a státním pojištěncem, jde o osobu těžce tělesně, smyslově nebo mentálně postiženou a pokud jde o osobu, která nemá splněny ostatní podmínky pro přiznání důchodu.
- u pojistného na důchodové pojištění se minimální vyměřovací základ sníží o jednu dvanáctinu za každý měsíc, kdy netrvala účast na důchodovém pojištění a za každý měsíc, v němž měla OSVČ nárok na nemocenské dávky z nemocenského pojištění OSVČ.

Osoby bez zdanitelných příjmů: zde je vyměřovacím základem minimální mzda platná k prvnímu dni měsíce, za který se pojistné platí. Stane-li se pojištěnec osobou bez zdanitelných příjmů v průběhu měsíce, vyměřovací základ se přepočítá na alikvotní počet dnů.

2.3. CÍLE DAŇOVÉ OPTIMALIZACE

Je naprosto pochopitelné, že každý daňový subjekt se snaží minimalizovat velikost své daňové povinnosti. Minimalizace daňové povinnosti je racionálním ekonomickým chováním daňového subjektu. Stát s tímto chováním nejen počítá, ale snaží se ho i využít k tomu, aby nasměroval aktivitu daňového subjektu žádoucím směrem. Minimalizace daňové povinnosti v jednom zdaňovacím období a u jedné daně nemusí být ideální vzhledem k souboru daní hrazených daňovým subjektem, resp. ani u jedné daně z hlediska delšího časového období. V této souvislosti je vhodnější hovořit o optimalizaci daňové povinnosti.

Prvním stupněm je využívání daňových úspor. **Daňová úspora** vzniká tím, že daňový subjekt využívá možnost snížení základu daně a daně v rámci všech alternativních postupů stanovených daňovým zákonem, případně všech povolených způsobů úpravy daňového základu při splnění zákonem stanovených podmínek. Daňových úspor lze dosáhnout i přizpůsobením chování subjektu, například tím, že přestane kouřit, a tak nebude muset platit daň v cenách tabákových výrobků.

Prostor pro daňové úspory může být také z hlediska státu motivován snahou snížit administrativní náklady výběru daně. Např. u daně z příjmů fyzických osob zákon umožňuje v některých případech, aby si poplatník zvolil, zda chce uplatňovat uznané výdaje podle skutečnosti či zjednodušeně procentem z příjmů. Zjednodušené uplatňování účetních údajů přitom znamená podstatné snížení výdajů na správu daně, především na daňovou kontrolu.

Část daňových úspor má charakter odložení daně do budoucna například prostřednictvím tvorby rezerv na budoucí výdaje nebo zrychleným odpisováním majetku.

Dalším stupněm ve škále způsobů minimalizace daňové povinnosti je vyhnutí se dani. **Vyhnutí se dani** představuje minimalizaci daně prostřednictvím vyhledávání zákonodárcem nezamýšlených skulin ve stylizaci daňových zákonů. Jestliže se konkrétní způsob využívání nedokonalé formulace daňového zákona začne využívat v širším měřítku, vede to zpravidla ke změně daňového zákona, proto je dosahování těchto nezamýšlených výhod zpravidla jen dočasné. Takové jednání není v rozporu se zákonem ve smyslu trestní postížitelnosti, je však nemorální. Je třeba mít na paměti, že každé vyhnutí se dani jedním daňovým subjektem nepřímo zvyšuje míru daňové povinnosti všech ostatních, a tak porušuje daňovou spravedlnost.

Na konci spektra způsobů minimalizace daňové povinnosti stojí **daňový únik**, který je protiprávním jednáním daňového subjektu s cílem neoprávněně zkrátit velikost daňové povinnosti. Je-li takové jednání úmyslné a zároveň vede k většímu krácení rozpočtových příjmů, může se jednat o trestní čin zkrácení daně či obdobné trestné činy. Daňový únik nabývá nejrůznějších forem, některé z nich mají i mezinárodní charakter. Daňové úniky omezují předpokládaný daňový výnos a jsou pro společnost škodlivé. Snaha o daňové úniky je

také jedním z faktorů vzniku tzv. šedé ekonomiky. Každý stát musí proti daňovým únikům bojovat, a to prostřednictvím jejich vyhledávání a sankcionalizací. (VANČUROVÁ, 2004)

2.3.1. KONKRÉTNÍ ZPŮSOBY DAŇOVÉ OPTIMALIZACE

VÝDAJE ÚPLATŇOVANÉ PAUŠÁLNÍ ČÁSTKOU

Poplatník, který má příjmy dle §7, je může snížit o výdaje na jejich dosažení, udržení a zajištění. Může se sám rozhodnout, zda uplatní výdaje skutečné, popř. paušální výdaje dle §7 odst. 9:

- a) 80 % (zemědělská výroba),
- b) 60 % (řemeslná živnost – truhlář, zedník apod.),
- c) 50 % (neřemeslná živnost – účetní, kadeřník, nákup a prodej apod.)
- d) 40 % ostatní (daňový poradce, advokát apod.)

Jestliže uplatní poplatník výdaje paušálem, může navíc ještě započíst do výdajů skutečně zaplacenou částku na pojistné sociálního pojištění, a to jak za sebe, tak i za své zaměstnance. Způsob stanovení výdajů, tj. paušální nebo prokázané, se vztahuje vždy na veškeré příjmy v daném dílčím daňovém základu. To znamená, že nelze například uplatňovat výdaje paušálem z autorských práv a ze živnosti uplatňovat skutečné výdaje.

SPOLEČNÉ ZDANĚNÍ MANŽELŮ

Společné zdanění manželů je jedna z forem daňové optimalizace. Je vhodná při výrazném platovém rozpětí manželů, nebo pokud je jeden z manželů bez příjmů (např. nezaměstnaný, na rodičovské dovolené, pečuje o osobu blízkou a podobně). Společné zdanění manželů se vztahuje pouze na daň z příjmů, nemá však vliv na platby zdravotního ani důchodového pojištění. Tyto platby se i nadále vypočítávají ze skutečných příjmů každého z manželů. Společné zdanění manželů mohou uplatnit manželé, vyživující ve společné domácnosti nezaopatřené dítě. Společné zdanění nemůže naopak uplatnit, pokud nesplní již dříve zmíněné

podmínky, ten kdo má stanovenou daň paušální částkou podle §7a, ten kdo má povinnost stanovit minimální základ daně podle §7c, uplatňuje způsob výpočtu daně podle §13 (výpočet příjmů spolupracujících osob) a §14 (výpočet daně z příjmů dosažených za více zdaňovacích období), uplatňuje slevu na dani z titulu investiční pobídky podle §35a nebo §35b, nebo má povinnost uplatnit postup uvedený v §38gb (daňové příznání při prohlášení nebo zrušení konkursu).

SPOLUPRACUJÍCÍ OSOBY

Vedle společného zdanění manželů lze ještě příjmy dosažené při podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti provozované za **spolupráce druhého z manželů** a skutečné výdaje s podnikáním související rozdělit tak, aby podíl připadající na spolupracujícího manžela (manželku) nečinil **více jako 50 %** a nesmí za celé zdaňovací období být vyšší než 540 000 Kč. Pokud jde o spolupráci ostatních osob, které s poplatníkem žijí ve společné domácnosti, může být jejich podíl na společných příjmech a výdajích **maximálně 30 %**. (nejvýše 180 000 Kč za zdaňovací období).

PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ

Své penzijní připojištění, které je obecně chápáno jako forma přilepšení si na stáří, ale také jako možnost snížení daňového základu, si můžete sjednat aktuálně v 11 penzijních fondech, které na českém trhu působí.

Pro čerpání daňových úlev je třeba uzavřít smlouvu o penzijním připojištění, která se sjednává alespoň do 60 let věku klienta s nejméně pětiletou délkou trvání. Vedle **státní podpory** (viz tabulka), kterou dostáváte na nejvýše prvních 500 korun měsíčně, je zajímavá také daňová úleva. Ta se vztahuje na částky přesahující úložku se státní podporou. To znamená, že z daňového základu si můžete odečíst příspěvky přesahující hranici 6 000 korun za uplynulý rok, maximálně 12 000 korun.

Státní podpora pro penzijní připojištění	
výše příspěvku účastníka v Kč	výše státního příspěvku v Kč

100 až 199	50 + 40 % z částky nad 100 Kč
200 až 299	90 + 30 % z částky nad 200 Kč
300 až 399	120 + 20 % z částky nad 300 Kč
400 až 499	140 + 10 % z částky nad 400 Kč
500 a více	150 Kč.

Z hlediska daňových úspor je optimální úložka ve výši 1 500 korun měsíčně, tedy 18 tisíc korun za celý rok. Můžete si tak z daňového základu odečíst právě ten nejvyšší odpočet. Pokud jste si spořili menší částku, na konci roku ji můžete jednorázově doplatit. Ale pozor, musíte tento svůj záměr písemně oznámit svému penzijnímu fondu, aby částku správně zaúčtoval a vystavil vám správné potvrzení, které je následně nutno přiložit k daňovému přiznání. To je rozdíl oproti stavebnímu spoření, kde takovou oznamovací povinnost nemáte. Další nezanedbatelnou výhodou, kterou penzijní připojištění přináší, je možný **příspěvek od zaměstnavatele**. Protože z příspěvku zaměstnavatele se nestrhává ani sociální, ani zdravotní pojištění, ani daň z příjmů (pokud ovšem příspěvek nepřesáhne 5 % z vaší hrubé mzdy), je pro vás i pro vašeho zaměstnavatele každopádně výhodnější, než pokud by vám o stejnou částku zvýšil mzdu. (ŠEBELOVÁ, 2005)

ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Pro využití daňové úspory z životního pojištění je třeba splnit řadu podmínek. Vaše pojistka musí být sjednána minimálně do 60 let věku a musí trvat nejméně pět let (resp. 60 měsíců). Daňová úleva se ale nevztahuje na všechny typy životního pojištění, ale pouze na to základní pojistné pro případ dožití, pro případ smrti nebo dožití a smluv na důchodové pojištění. Jakoukoli formu rizikového pojištění, například proti úrazu nebo nemoci, už uplatnit nelze.

Další omezující podmínkou je nutnost sjednání povinné minimální pojistné částky, je-li ve smlouvě pevně sjednána pojistná částka pro případ dožití. Pro pojistné doby do 15 let musí činit alespoň 40 tisíc korun a pro delší pojistné doby alespoň 70 tisíc korun. Na problém můžeme u životního pojištění narazit v případě, že bychom podobně jako u penzijního

pojištění nebo stavebního spoření chtěli využít maximální odpočet a peníze uložit mimořádnou splátkou. Životní pojištění tento způsob nedovoluje a mimořádné pojistné nelze do daňového zvýhodnění započítat. Museli bychom si pojistné zvýšit přímo ve smlouvě.

Překonáte-li všechny výše uvedené překážky, dosáhnete kýženého cíle: od daňového základu si budete moci odečíst až 12 tisíc Kč za rok. Opět je zvýhodněn i zaměstnavatel, pokud vám na pojištění přispívá. Může uplatnit odpočet do výše 8 tisíc Kč za jednoho zaměstnance.

Daňové úlevy za penzijní připojištění a životní pojištění se navíc sčítají, takže při maximálních úložkách do obou produktů si ročně můžete z daňového základu odečíst až 24 tisíc korun (to znamená 12 000 Kč za každý z těchto finančních produktů). Platnost smluv začíná prvním dnem následujícího kalendářního měsíce po podpisu smlouvy (pro odpočet za rok 2006 bychom museli smlouvy uzavřít do konce listopadu 2006).

STAVEBNÍ SPOŘENÍ

Stavební spoření je stále jeden z produktů s nejlepším zhodnocením vašich peněz v relaci k riziku. Podpora ze strany státu je po novele zákona o stavebním spoření sice nižší než dříve, ovšem i 15 % z roční uspořené částky (max. z 20 tisíc korun, tedy maximálně 3tisícový příspěvek) je stále dost. A navíc - z výnosů ze stavebního spoření neplatíte daně. Oproti penzijnímu připojištění se státním příspěvkem má stavební spoření výhodu ve větší platební svobodě. Chcete-li maximálně využít státní příspěvek, nemusíte platit pravidelné splátky celý rok. Opět stačí jednorázová úložka na konci roku (bez nutnosti oznamovat to spořitelně) tak, aby razítko na poštovní poukázce mělo datum 31. 12. 2006.

Z daňového základu si potom odečtete úhrnné úroky z úvěru ze stavebního spoření, zaplacené v daném kalendářním roce. Stejná úleva platí i pro úroky z další půjčky na bydlení, tedy z **hypotečního úvěru**. Ale i do této sféry zasáhla novela zákona, když od loňského roku objem odpočitatelných úroků zaplacených na půjčky na bydlení snižuje. Z dřívější možnosti

uplatnit až 300 tisíc korun ročně se pro smlouvy uzavřené od roku 2006 částka sníží na 150 tisíc korun.

DARY

Nižšího základu daně lze dosáhnout i bohužel obdarováním druhých. Ovšem nezdanitelná částka je omezena tak, že hodnota daru musí buď přesáhnout 2 % základu daně, nebo být v minimální výši 1 tisíc korun a zároveň nesmí být celkový odpočet vyšší než 10 % základu daně. Pokud jste dárci krve, jedno bezplatné darování vám také základ daně sníží, a to o 2 000 korun.

HMOTNÝ MAJETEK

Odpisy hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku jsou rozhodujícím zdrojem interního financování podniku. Odpisy jsou peněžním vyjádřením postupného opotřebení hmotného a nehmotného majetku za určité období. Hlavní příčinou opotřebení je fyzické zhoršení stavu a zastarávání majetku. K fyzickému opotřebení vede používání majetku, jeho fungování. Ani dokonalá údržba a oprava nemůže ochránit aktivum před jeho eventuálním vyřazením. Může ale existovat i majetek ve velice dobrém fyzickém stavu, ale potřeby firmy se změnily. Byly vyvinuty přístroje mnohem výkonnější a vysoce kvalitní. V tomto případě hovoříme o morálním opotřebení. Jejich hlavní funkcí je zabezpečit přenos ceny tohoto majetku do nákladů. Jako součást provozních nákladů ovlivňují cenovou tvorbu (kalkulaci nákladů), výši celkových nákladů podniku, a tím i výši dosaženého zisku a základnu zdanění. Tím, že ovlivňují daňový základ, slouží odpisy i jako nástroj přerozdělování finančních zdrojů mezi podniky a státem.

Odpisy jsou sice nákladem, ale nejsou peněžním výdajem v daném čase. Jsou nepeněžitým nákladem, který snižuje celkový i nerozdělený zisk podniku. Z hlediska finančního hospodaření podniku jsou tedy odpisy přirozeným a stabilním interním finančním zdrojem pro obnovu, příp. i rozšíření dlouhodobého majetku podniku.

Zásadní otázkou odpisové politiky je správné stanovení odpisových norem, jež by měly zohledňovat jak fyzickou, tak i morální dobu životnosti, případně promítat i míru a intenzitu využití tohoto majetku.

Odpisová politika se v současnosti řídí ustanoveními Zákona o účetnictví a Zákona o daních z příjmů. Účetní odpisy by měly zachytit reálnou výši opotřebení majetku. Podniky si je určují samy a postupují v souladu s odpisovým plánem, který určuje měsíční částky odpisů. Daňové odpisy jsou vymezeny zákonem o daních z příjmů jako součást výdajů na dosažení zajištění a udržení příjmů. Jsou odpočitatelnou položkou z daňového základu. Stanoví se za roční zdaňovací období, a to ve výši taxativně vymezené tímto zákonem. Jsou zde také stanoveny odpisové skupiny a koeficienty pro rovnoměrné a zrychlené odepisování.

Drobný hmotný majetek

O drobném hmotném majetku účetní jednotka účtuje jako o zásobách (tj. objeví se v nákladech na příslušném účtu skupiny 50 – Spotřebované nákupy).

TECHNICKÉ ZHODNOCENÍ VERSUS OPRAVA

Technické zhodnocení jsou výdaje na dokončené nástavby, přístavby a stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace majetku.

Rekonstrukcí se rozumí zásahy do majetku, které mají za následek změnu jeho účelu nebo technických parametrů. Modernizace znamená rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku.

V praxi činí velké potíže rozhodnout, zda se v daném případě jedná o technické zhodnocení majetku (které se musí odepisovat), či o opravu nebo údržbu majetku (o které se účtuje přímo do nákladů a tento náklad je daňově uznatelný). Opravami se odstraňuje fyzické opotřebení nebo poškození za účelem uvedení do předchozího nebo provozuschopného stavu.

Udržováním se zpomaluje fyzické opotřebení, předchází jeho následkům a odstraňují drobnější závady.

Je-li technické zhodnocení provedeno na vlastním majetku, zvýší se v roce dokončení technického zhodnocení jeho vstupní cena a zároveň zůstatková cena hmotného majetku. Pokud je technické zhodnocení uvedeno do užívání v prvním roce odepisování, stává se součástí vstupní ceny. Daňový odpis je pak prováděn dle koeficientu sloupce zákona o dani z příjmů (§32) platném pro první rok odepisování. Je-li technické zhodnocení uvedeno do užívání ve druhém či dalším roce, použije se pro výpočet odpisu koeficient pro zvýšenou vstupní cenu.

REZERVY NA OPRAVU HMOTNÉHO MAJETKU, JEJICH ČERPÁNÍ A TVORBA

Rezervy jsou dlouhodobé cizí zdroje majetku. Účelem tvorby rezerv je krýt budoucí výdaje a rizika, popř. budoucí závazky, jež jsou spojeny s existencí účetní jednotky. Výše rezervy ve zdaňovacím období je rovna podílu rozpočtu nákladů na opravu a počtu zdaňovacích období, která uplynou od zahájení tvorby rezervy do předpokládaného termínu zahájení opravy. Rezervy se tvoří na vrub nákladů, rozpouštějí se ve prospěch nákladů.

Rezervy členíme na zákonné (dle zákona o rezervách – jde o daňově účinné náklady) a ostatní rezervy jako daňově neúčinné náklady. Tvorbu a zúčtování zákonných rezerv účtujeme na účtu 552 – Tvorba zákonných rezerv a zúčtování, ve 4. třídě používáme pro zákonné rezervy účet 451 – Rezervy zákonné. Ostatní rezervy účtuje na účtu 554 – Tvorba ostatních rezerv a zúčtování a na účtu 459 – Ostatní rezervy.

PŘECHOD PODNIKATELE FYZICKÉ OSOBY NA SPOLEČNOST S RUČENÍM OMEZENÝM

Změnou právní formy se mění vnitřní právní poměry společnosti a právní postavení jejich společníků. Změnou právní formy společnost nezaniká ani nepřechází její jmění na právního nástupce.

TVORBA OPRAVNÉ POLOŽKY K POHLEDÁVKÁM, ODPIS POHLEDÁVKY

Při inventarizaci pohledávek je nutné k rozvahovému dni z titulu opatrnosti zjistit, zda pohledávky po lhůtě splatnosti budou uhrazeny. Opravné položky členíme na zákonné (v souladu se zákonem o rezervách) a ostatní. Celková výše opravných položek zákonných i ostatních nesmí přesáhnout celkovou výši pohledávky.

Od roku 1995 je možné podle zákona o rezervách vytvářet opravné položky k **nepromlčeným pohledávkám** (§8a) splatným po 31. 12. 1994. Jejich tvorba je daňově účinným nákladem v souladu se zákonem o rezervách. Opravnou položku lze vytvářet:

- a) až do výše 20 % neuhrazené hodnoty pohledávky , pokud od konce sjednané lhůty (splatnosti pohledávky) uplynulo více než 6 měsíců,
- b) až do výše 33 % - více než 12 měsíců,
- c) až do výše 50 % - více než 18 měsíců,
- d) až do výše 66 % - více než 24 měsíců,
- e) až do výše 80 % - více než 30 měsíců,
- f) až do výše 100 % - více než 36 měsíců.

Zákonné opravné položky vyšší než 20 % lze vytvářet pouze v případě, jestliže bylo u těchto pohledávek zahájeno rozhodčí řízení, soudní řízení nebo správní řízení.

Výše uvedené zákonné opravné položky nelze uplatnit u pohledávek za:

- a) společníky, akcionáři, členy družstev za upsaný vlastní kapitál,
- b) mezi spojenými osobami,
- c) mezi osobami blízkými.

Pokud je společnost, u které máme pohledávku, v konkurzu a pohledávka byla přihlášena do konkurzu, lze tvořit zákonnou opravnou položku ve výši 100 %.

Od roku 2006 lze tvořit zákonnou opravnou položku až do výše 100 % i v případě, že rozvahová hodnota pohledávky bez příslušenství v okamžiku jejího vzniku nepřesáhne částku **30 000 Kč** za podmínek, že od konce sjednané lhůty splatnosti pohledávky uplynulo nejméně 12 měsíců a ke dni tvorby této opravné položky nepřesahuje u poplatníka celková hodnota pohledávek bez příslušenství, vzniklých vůči témuž dlužníkovi, částku 30 000 Kč. O těchto pohledávkách je povinen poplatník vést samostatnou evidenci.

Jestliže dojde v daném účetním období k promlčení pohledávek, je potřeba opravnou položku zrušit a provést odpis pohledávky na účtu **546 – Odpis pohledávky**.

3. METODIKA PRÁCE

Cílem této práce byl rozbor daňového zatížení konkrétního podniku v oblasti služeb. Byly charakterizovány jednotlivé druhy daní, jejich principy a vliv na finanční situaci podniku. Vedle daní byl hodnocen i vliv pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, které ve své podstatě má charakter přímé daně. Analýza byla provedena v kalendářních letech 2004 až 2006.

Při posuzování vlivu jednotlivých daní, byly odděleny přímé a nepřímé daně, neboť mají naprosto odlišný charakter. Daňové břemeno přímých daní, které je dáno legislativou, nese vždy podnik, což snižuje jeho disponibilní příjmy, naproti tomu u nepřímých daní je podnik pouze plátcem těchto daní a daňové břemeno je přeneseno na jiné subjekty.

Pro praktickou část byl vybrán podnik zabývající se nákupem a následným prodejem náhradních dílů na osobní i nákladní automobily. Jedná se o relativně malou společnost založenou v roce 1993.

Na základě analýzy hospodářského výsledku, rozvahy a výsledku hospodaření je charakterizován vývoj podniku JAN SVOBODA. Jsou posouzeny jednotlivé návrhy daňové optimalizace a navržena opatření, která by vedla v konkrétních podmínkách ke snížení daňové povinnosti.

METODIKA ZPRACOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH VARIANT DAŇOVÉ OPTIMALIZACE

VÝDAJE UPLATŇOVANÉ PAUŠÁLNÍ ČÁSTKOU

Pro hodnocení uplatňování výdajů paušální částkou je využito výpočtu nákladovosti, které ukazuje podíl skutečně vynaložených nákladů na celkové výnosy firmy.

$$\text{Nákladovost} = \frac{\text{náklady celkem}}{\text{výnosy celkem}}$$

BĚŽNÝ ZPŮSOB ZDANĚNÍ – PODNIKATEL SÁM

Základ daně z příjmů fyzických osob se vypočítá jako součet jednotlivých dílčích základů daně. Pro výpočet upraveného základu daně se od tohoto základu daně odečtou standardní a nestandardní odpočty. Po vynásobení příslušnou sazbou daně se vypočte daň. Splatná daň se zjistí tak, že od vypočtené daně odečteme slevy a zálohy daně.

Stanovení základu daně a výpočet daně u DPFO

1. Dílčí základ daně podle §6 (Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky)
2. Dílčí základ daně podle §7 (Příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti)
3. Dílčí základ daně podle §8 (Příjmy z kapitálového majetku)
4. Dílčí základ daně podle §9 (Příjmy z pronájmu)
5. Dílčí základ daně podle §10 (Ostatní příjmy)

= Základ daně

- Položky odčitatelné od základu daně (§34 - ztráta, náklady na výzkum a vývoj, část výdajů na výuku žáků v učilištích),

- Nezdanitelné částky základu daně (§15):

- Úroky z úvěru ze stavebního spoření, z hypotečního úvěru (§15)
- Soukromé životní pojištění (§15)
- Penzijní připojištění (§15)
- Dary (§15)
- Členské příspěvky člena odborové organizace (§15)

= Snižovaný základ daně

Daň podle §16 (příjmy nad 331 200 Kč byly zdaněny sazbou 32 % + přičetla se částka 61 212 Kč)

- Slevy na dani (§35 až 35d) (7 200 Kč na poplatníka, 6 000 Kč na 1 vyživované dítě)

= **Výsledná daňová povinnost**

SPOLEČNÉ ZDANĚNÍ MANŽELŮ

Různé varianty zdanění představují legální možnost snížení daňové povinnosti. Vliv na toto snížení umožňuje zejména progresivní sazba daně z příjmů fyzických osob, která je ve výši 12 až 32 %. Tohoto snížení využívá i společné zdanění manželů.

Společný základ daně získáme sečtením základu daně obou manželů. Tento společný základ daně je rozdělen na polovinu, kdy každá polovina připadá jednomu z manželů. Při výpočtu daně se vychází z §16 ZDP. Daň je snížena o slevu na poplatníka (7 200 Kč) a v případě manžela dále o slevu na vyživované dítě ve výši 6 000 Kč. Daň celkem je součtem výsledné daňové povinnosti u obou manželů.

SPOLUPRACUJÍCÍ OSOBA (manželka)

Vzhledem ke skutečnosti, že na spolupracující manželku lze rozdělit 50 % rozdílu mezi příjmy a výdaji, v absolutním vyjádření však maximálně 540 tisíc Kč, je společný základ daně snížen o těchto 540 tisíc připadajících na manželku a zbytek připadá manželovi. Daň je vypočtena dle §16 ZDP. Daň je následně snížena o slevu na poplatníka 7 200 Kč, a v případě manžela dále snížena o slevu 6 000 Kč na vyživované dítě.

PŘECHOD PODNIKATELE NA PRÁVNICKOU OSOBU

Stanovení základu daně a výpočet daně u DPPO:

Hospodářský výsledek (zisk + , ztráta -)

+ Připočitatelné položky (položky zvyšující základ daně)

- Odčitatelné položky (položky snižující základ daně) (§20)

= Základ daně (zaokrouhlený na celé tisíce dolů)

Daň dle §21 (v roce 2006 – 24 %, v roce 2005 – 26 %)

- Slevy na dani (§35 až 35b)

= Celková daňová povinnost

PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ FO, SOUKROMÉ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Jako odčitatelná položka základu daně je použita částka 12 000 Kč v obou případech.

SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ OSVČ

- Důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (28 % + 1,6 %) z maximální částky 486 000 Kč

$$\text{Sociální pojištění} = 486\,000 * 0,296$$

- Zdravotní pojištění (13,5 %) z maximální částky 486 000 Kč

$$\text{Zdravotní pojištění} = 486\,000 * 0,135$$

SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ SPOLUPRACUJÍCÍ OSOBY

- Důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (28 % + 1,6 %) z 50 % podílu na základu daně ve výši 540 000 Kč

$$\text{Sociální pojištění} = (0,5 * 540\,000) * 0,135$$

- Zdravotní pojištění (13,5 %) z 50 % podílu na základu daně ve výši 540 000 Kč

$$\text{Zdravotní pojištění} = (0,5 * 540\,000) * 0,296$$

4. CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO PODNIKU

4.1. PŘEDMĚT PODNIKÁNÍ

Cílem této práce je provést optimalizaci daňové povinnosti konkrétní firmy. Firma JAN SVOBODA souhlasila s použitím svých interních dat v této práci. Z pohledu právní formy se jedná o fyzickou osobu, která podniká na základě živnostenského oprávnění a koncesní listiny. Tato firma je zapsána v Obchodním rejstříku u Obvodního soudu v Brně, a vede podvojně účetnictví.

Firma vznikla v roce 1991. Předmětem její činnosti je nákup a prodej náhradních dílů a příslušenství na vozy ŠKODA, AVIA, LIAZ, KAROSA, VLEKY A NÁVĚSY a dále na osobní i nákladní automobily zahraniční výroby. V současnosti firma zaměstnává 24 zaměstnanců. Její sortiment obsahuje více než 20 tisíc skladových položek. V roce 1999 firma získala výhradní zastoupení francouzské firmy TELMA pro prodej a servis retardérů této značky v České republice. Kromě obchodní činnosti se firma zabývá také opravami převodových skříní, diferenciálů a retardérů na nákladní vozy a autobusy. V současnosti provádí i opravy osobních i nákladních automobilů ve vlastní dílně, která je zřízena v místě sídla firmy.

Sortiment poskytovaných služeb:

- prodej náhradních dílů na osobní i nákladní zahraniční automobily,
- prodej náhradních dílů na vozy Škoda, Avia, Liaz, Karosa, Tatra,
- prodej náhradních dílů na vleky a návěsy domácích i zahraničních značek,
- opravy převodových skříní ZF-Friedrichshafen AG a PRAGA, Praha a.s.
- prodej, servis a druhomontáže retardérů TELMA,
- opravy diferenciálů RÁBA, LIAZ, ROCKWEL
- výměnné středisko agregátů,
- sklad dílů IVECO,
- zásobování skladu zákazníka včetně organizace pravidelných dodávek.

Obchodní činnost

Firma JAN SVOBODA si k 1.1.1991 pronajala provozovnu, kde začala prodávat náhradní díly a poskytovat své služby zákazníkům. Během jednotlivých let podnikání neustále rozšiřovala svoji činnost, a tím vzrostl i její požadavek na získání svého vlastního objektu ve městě, kde provozuje svoji podnikatelskou činnost. Vhodné prostory se jí podařilo nalézt až v roce 1998, kdy v listopadu tohoto roku koupila od městského úřadu objekt za 3.000.000 Kč. Na koupi tohoto majetku si půjčila celou částku v podobě dlouhodobého bankovního úvěru. Po propočtech provedených bankou obdržela splátkový kalendář s dobou splácení úvěru 8 let, a stanovenou pevnou úrokovou sazbou ve výši 11 % ročně. V září roku 1998 se majitel firmy rozhodl otevřít další provozovnu, která je vzdálena asi 40 km od sídla firmy. Jednalo se o pronájem nebytových prostor, které byly následně v roce 2001 majitelem firmy odkoupeny. V roce 2002 se firma rozhodla zřídit další provozovnu cca 30 km od sídla firmy. Tyto podnikatelské prostory má firma JAN SVOBODA v pronájmu. V současné době provozuje tudíž podnikatelskou činnost v sídle firmy a dále ve dvou pobočkách.

Oprávérenská činnost

Tuto činnost firma nejprve provozovala v pronajatých prostorách. Od roku 1999, kdy byla zrekonstruována dílna v nově zakoupeném objektu, je veškerá oprávérenská činnost prováděna v těchto prostorách.

4.2. DAŇOVÉ ZATÍŽENÍ FIRMY

Z hlediska účetního i daňového vykázala firma zisk ve všech letech své činnosti. Je plátcem daně z příjmů fyzických osob, kdy základ daně je rozdělen mezi majitele a spolupracující osobu (manželku). Dále je firma měsíčním plátcem daně z přidané hodnoty, silniční daně a daně z nemovitosti. Také platí sociální a zdravotní pojištění jako osoba samostatně výdělečně činná a za své zaměstnance. Ekonomická situace firmy Jan Svoboda se neustále zlepšuje a podnik rozvíjí svou činnost o další aktivity v oblasti náhradních dílů na tuzemské a zahraniční automobily.

4.3. MAJETEK A KAPITÁL PODNIKU, VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ

Majetek podniku od jeho založení trvale rostl. Oběžný majetek podniku výrazně převyšuje majetek dlouhodobý. V roce 2006 již podnik disponoval majetkem ve výši 15 363 tis. Kč, z něhož největší položku tvořily zásoby ve výši 8 994 tis. Kč. V roce 2006 (k 31. 12.) byl majetek podniku tvořen následujícími položkami:

dlouhodobý hmotný majetek	2 868 tis. Kč
oběžný majetek	12 279 tis. Kč
z toho:	
zásoby	8 994 tis. Kč
krátkodobé pohledávky	1 486 tis. Kč
krátkodobý finanční majetek	1 800 tis. Kč

Kapitál podniku je získáván převážně z vlastních zdrojů, jejichž nejvýznamnější složkou je základní kapitál, vlastní kapitál v roce 2006 činil 13 589 tis. Kč. Naproti tomu objem cizího kapitálu byl ve stejném roce pouze 1 774 tis. Kč. V roce 2006 byly kapitálové zdroje podniku ve výši 15 363 tis. Kč tvořeny následujícími položkami:

vlastní kapitál	13 589 tis. Kč
z toho:	
základní kapitál	12 189 tis. Kč
výsledek hospodaření	1 400 tis. Kč
cizí kapitál	1 774 tis. Kč
z toho:	
krátkodobé závazky	1 462 tis. Kč
dlouhodobé bankovní úvěry	312 tis. Kč

Ve struktuře výkazu zisku a ztráty jsou největšími položkami tržby za zboží a náklady na prodané zboží, což vychází z předmětu podnikání firmy. Ve všech letech podnikatelské činnosti bylo dosaženo kladného výsledku hospodaření. Zisk navíc vykazoval ve všech sledovaných letech růst. Nejvyšší hodnota, téměř 1,4 mil. Kč, byla dosažena v roce 2006. Vybrané položky výkazu zisku a ztráty a jejich hodnoty za rok 2006 jsou uvedeny v následujícím přehledu:

tržby za zboží	41 043 tis. Kč
náklady na prodané zboží	31 042 tis. Kč
odpisy DHM	634 tis. Kč
nákladové úroky	66 tis. Kč
daň z příjmů	557 tis. Kč
výsledek hospodaření po zdanění	1 399 tis. Kč

Ekonomická situace firmy JAN SVOBODA se neustále zlepšuje a podnik rozvíjí svou činnost o další aktivity v oblasti náhradních dílů na tuzemské a zahraniční automobily.

Tab. 1: Přehled aktivních a pasivních účtů

Textový popis	2004	2005	2006
AKTIVA CELKEM	13 446 000	15 175 298	15 363 006
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	184 456
Dlouhodobý hmotný majetek	3 711 000	3 416 313	2 868 043
Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0
Oběžná aktiva	9 700 000	11 736 798	12 279 250
Zásoby	7 795 000	8 649 244	8 993 923
Krátkodobé pohledávky	1 283 000	1 628 043	1 485 776
- z obchodních vztahů	1 174 000	1 617 023	1 485 156
- ostatní	109 000	11 020	620
Krátkodobý finanční majetek	622 000	1 459 510	1 799 550
- peníze	129 000	509 733	208 988
- účty v bankách	493 000	949 777	1 590 562
Časové rozlišení	35 000	22 187	31 257
PASIVA CELKEM	13 446 000	15 175 298	15 363 006
Vlastní kapitál	11 132 000	12 809 714	13 589 108
- základní kapitál	10 044 000	11 101 580	12 188 986
- výsledek hosp. běžného úč. obd.	1 088 000	1 708 134	1 400 122
Cizí zdroje	2 314 000	2 365 584	1 773 898
- krátkodobé závazky	1 234 000	1 669 584	1 461 898
- bankovní úvěry a výpomoci	1 080 000	696 000	312 000

5. PROPOČET JEDNOTLIVÝCH VARIANT DAŇOVÉ OPTIMALIZACE

Tato práce je zaměřena zejména na optimalizaci daně z příjmů, neboť se u zmíněného poplatníka jedná o největší daňovou zátěž. Dalším hlediskem je v tomto případě také fakt, že u ostatních druhů daní, které podnikatel odvádí, není žádný možný způsob optimalizace. Návrh několika variant daňové optimalizace umožňuje skutečnost, že uvedený podnikatel využil běžného způsobu zdanění. Zákon o daních z příjmů fyzických osob s účinností od 1.1.2005 umožňuje optimalizovat daňovou povinnost v rámci rodiny, která vyživuje alespoň jedno dítě.

5.1 DAŇ Z PŘÍJMŮ

Podíl daňových nákladů na výnosech firmy

Z hlediska účetního i daňového vykázala firma zisk ve všech letech své činnosti. Níže uvedený rozbor obsahuje daňové výnosy a náklady z pohledu zákona o daních z příjmů za zdaňovací období 2004 - 2006. Nákladovost vyjadřuje podíl daňových nákladů na daňových výnosech. Protože podnikatel účtuje v soustavě podvojného účetnictví, náklady a výnosy se účtují souvztačně se závazky a pohledávkami, dále se zde používá časové rozlišení a dohadné účty aktiv a pasiv. Zde má podíl nákladů na výnosech svoji vypovídací schopnost.

Tab. 2: Výsledky hospodaření v jednotlivých letech (v tis. Kč)

Textový popis	2004	2005	2006
Provozní výnosy	40 662	41 764	42 040
Provozní náklady	39 329	40 070	40 421
Provozní HV	1 333	1 694	1 619
Finanční výnosy	14	12	0
Finanční náklady	258	217	219
Finanční HV	- 244	- 205	-219
Mimořádné výnosy	0	0	0
Mimořádné náklady	0	3	0
Mimořádný HV	0	- 3	0
Hospodářský výsledek CELKEM (účetní)	1 089	1 486	1400

Základ daně podle §23 zákona o daních z příjmů je rozdíl, o který příjmy (výnosy), s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně a příjmů osvobozených od daně, převyšují výdaje (náklady), a to při respektování jejich věcné a časové souvislosti v daném zdaňovacím období. Základem pro zjištění základu daně je výsledek hospodaření, tedy zisk nebo ztráta, a to u poplatníků, kteří vedou účetnictví.

VARIANTA 2) PODNIKATEL SÁM

Tab. 3: Výpočet daně z příjmů fyzických osob – podnikatel sám (rok 2006)

	PODNIKATEL
Základ daně ze všech příjmů	2 082 929,43
Odčitatelné položky	
• úroky na bydlení:	
• životní pojištění:	
• penzijní připojištění:	
• příspěvek na odbory:	
• dary na vyjmenované účely:	
Základ daně po odčitatelných položkách	2 082 929,43
Zaokrouhlený základ daně	2 082 900
Daň	621 756
• základní odčitatelná položka	7 200
• na manžela(ku):	
• na manžela(ku) ZTP/P:	
• částečná invalidita:	
• plná invalidita:	
• průkaz ZTP/P:	
• student:	
Sleva na děti	6 000
Výsledná daňová povinnost	608 556
DAŇ CELKEM	608 556

Sociální a zdravotní pojištění OSVČ	
Důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	143 856
Zdravotní pojištění	65 610

Z tabulky je patrné, že podnikatel musí zaplatit za rok 2006 daň ve výši 608 556 Kč, daňové přiznání je třeba podat nejpozději 31. 3. 2007. Jelikož daňová povinnost překročila částku 150 000 Kč, je nutné platit zálohy na daň, a to ve výši ¼ poslední známé daňové povinnosti. První záloha je splatná 15. 3. 2007, a to ve výši ¼ daňové povinnosti v roce 2005, záloha ve výši 152 139 je splatná 15. 6. 2007.

Počínaje zdaňovacím obdobím 2006 bylo sníženo daňové zatížení fyzických osob s důrazem na nízko a středně příjmové skupiny poplatníků. Snížena byla sazba daně v prvním daňovém pásmu z 15 % na 12 %, ve druhém daňovém pásmu z 20 % na 19 %, a dále bylo rozšířeno první daňové pásmo ze 109 200 Kč na 121 200 Kč.

VARIANTA 3) SPOLEČNÉ ZDANĚNÍ MANŽELŮ

Zákon od roku 2005 dovoluje využít nového institutu pro snížení daňového zatížení rodin s dětmi. Jedná se o výpočet daně ze společného základu daně manželů podle §13a zákona o daních z příjmů. Společné zdanění ve svém principu přinese eliminaci negativního vlivu klouzavě progresivní stupnice daňové sazby a přínosné to bude zejména pro rodiny s rozdílnými příjmy manželů. Výpočet společného základu daně se provede v Příloze č. 5.

Tab. 4: Výpočet daně z příjmů fyzických osob při uplatnění společného zdanění manželů

	MANŽEL	MANŽELKA
Základ daně ze všech příjmů	2 082 929,43	0
Společný základ daně	2 082 929,43	
Odčitatelné položky		
• úroky na bydlení:		
• životní pojištění:		
• penzijní připojištění:		
• příspěvek na odbory:		
• dary na vyjmenované účely:		
Základ daně po odčitatelných položkách	2 082 929,43	
½ společného základu daně	1 041 464,50	1 041 464,50
Zaokrouhlený základ daně	1 041 400	1 041 400
Daň	288 476	288 476
• základní sleva na poplatníka	7 200	7 200
• na manžela(ku):		
• na manžela(ku) ZTP/P:		
• částečná invalidita:		
• plná invalidita:		
• průkaz ZTP/P:		
• student:		
Sleva na děti	6 000	
Výsledná daňová povinnost	275 276	281 276
DAŇ CELKEM		556 552

Sociální a zdravotní pojištění OSVČ	
Důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	143 856
Zdravotní pojištění	65 610

Na tomto způsobu zdanění ušetří poplatník 52 004 Kč, než kdyby počítal daňovou povinnost běžným způsobem. Jedná se o podobný případ jako u spolupracujících osob. Tento způsob zdanění je navíc výhodný tím, že manželka nemusí odvádět sociální a zdravotní pojištění.

§ 15 v sobě zahrnuje od roku 2006 pouze nestandardní odpočty – odpočty darů, úroků z úvěru ze stavebního spoření a z hypotečního úvěru, odpočet penzijního připojištění a

soukromého životního pojištění, příspěvky odborové organizaci. Pro možnost uplatnění těchto odpočtů však musí být splněny podmínky stanovené zákonem o DzP. Od roku 2006 se mění standardní nezdanitelné částky základu daně (§ 15) na slevy na dani podle § 35ba (poplatník, manželka, invalidita, student).

VARIANTA 4) SPOLUPRACUJÍCÍ OSOBA (manželka)

K minimalizaci daného zatížení poplatníka daně z příjmů fyzických osob můžeme výhodně využít institutu spolupracující osoby, kdy podle §13 zákona o daních z příjmů lze rozdělit příjmy a výdaje poplatníka na spolupracující manželku a na spolupracující osoby žijící s poplatníkem v domácnosti. Záleží na svobodném rozhodnutí podnikatele, zda této možnosti využije, tedy zda je pro něho a pro spolupracující osoby výhodné rozdělit základ daně z podnikání nebo z jiné samostatné výdělečné činnosti na spolupracující osoby. Na spolupracující osoby lze rozdělit příjmy dosažené při podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti a k nim příslušející výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Zákon stanovuje určité bariéry – v případě manželky je hranice podílu 50 % absolutní limit 540 000 Kč, o které mohou příjmy přesahovat výdaje za celé zdaňovací období, nebo 45 000 Kč za každý započatý měsíc spolupráce. V ostatních případech spolupráce je možný maximální podíl 30 %, horní hranice činí 180 000 Kč za celé zdaňovací období, měsíční limit je roven 15 000 Kč.

Spolupracující osoba, pokud sama neprovádí podnikatelskou činnost, není z titulu spolupráce účetní jednotkou a nevede žádné účetnictví ani nevede daňovou evidenci. Spolupracující osoba je samostatným daňovým subjektem, z čehož vyplývá, že podává přiznání k dani z příjmů fyzických osob v termínech stanovených zákonem. Spolupracující osoba je považována z hlediska zákona o pojistném na sociální zabezpečení a zákona o pojistném na všeobecné a zdravotní pojištění za osobu samostatně výdělečně činnou s povinností hradit pojistné na sociální zabezpečení a na zdravotní pojištění.

Tab. 5: Výpočet daně z příjmů fyzických osob při dělení zisku na spolupracující osobu

	MANŽEL	MANŽELKA
Základ daně ze všech příjmů	2 082 929,43	0
Základ daně před rozdělením na spol.osobu	2 082 929,43	
Rozdělený základ daně	1 542 929,43	540 000
Odčitatelné položky		
• úroky na bydlení:		
• životní pojištění:		
• penzijní připojištění:		
• příspěvek na odbory:		
• dary na vyjmenované účely:		
Základ daně po odčitatelných položkách	1 542 929,43	540 000
Zaokrouhlený základ daně	1 542 900	540 000
Daň	448 956	128 028
• základní odčitatelná položka	7 200	7 200
• na manžela(ku):		
• na manžela(ku) ZTP/P:		
• částečná invalidita:		
• plná invalidita:		
• průkaz ZTP/P:		
• student:		
Sleva na děti	6 000	
Výsledná daňová povinnost	435 756	120 828
DAŇ CELKEM		556 584

Sociální a zdravotní pojištění OSVČ		
Důchodové pojištění a příspěvek na státní	143 856	71 928
Zdravotní pojištění	65 610	32 805

Z provedených výpočtů by se mohlo zdát, že je téměř identické zda bude provedeno společné zdanění manželů, nebo rozdělení základu daně na spolupracující osobu. Při hlubším zkoumání však dospějeme k tomu, že spolupracující osoba je považována z hlediska zákona o pojistném na sociální zabezpečení a zákona o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění za osobu samostatně výdělečně činnou s povinností hradit pojistné na sociální zabezpečení a na zdravotní pojištění. Pro uplatnění tohoto pojištění hrazeného za spolupracující osobu, resp. touto spolupracující osobou do daňových výdajů, lze postupovat dle následujících variant:

- 1) Podnikatel hradí pojistné pouze sám za sebe. Převeze na spolupracující osobu příslušný podíl na příjmech a výdajích, přičemž ve výdajích je obsaženo i pojistné hrazené podnikatelem za sebe samého. Spolupracující osoba si v daňovém přiznání uplatní k převedeným výdajům jako další daňový výdaj zaplacené pojistné na sociální zabezpečení a na zdravotní pojištění, které jako spolupracující osoba sama uhradila.
- 2) Podnikatel hradí ze svého běžného účtu pojistné na sociální zabezpečení a na zdravotní pojištění i za spolupracující osobu. Následně převeze příslušný podíl příjmů a výdajů na spolupracující osobu, přičemž ve výdajích, které rozděljuje, je obsaženo i pojistné na sociální a zdravotní pojištění, které hradil za spolupracující osobu.
- 3) Podnikatel uplatňuje výdaje procentem z příjmů, k nimž si může dle §7 odst. 10 ZDP uplatnit navíc pouze pojistné na sociální zabezpečení a na zdravotní pojištění. V tomto případě může podnikatel postupovat tak, že rozdělí po skončení zdaňovacího období na spolupracující osobu příslušný podíl příjmů a příslušný podíl paušálem stanovených výdajů, a sám si uplatní v daňovém přiznání o daňových výdajů plnou výši pojistného, které zaplatil sám za sebe. Spolupracující osoba si pak k převedenému podílu výdajů uplatní pojistné na sociální zabezpečení a na zdravotní pojištění, které sama za sebe za platila.

Tato varianta je tedy v důsledku povinnosti hradit sociální a zdravotní pojištění i za spolupracující osobu o téměř 105 tisíc korun méně výhodná oproti způsobu výpočtu daně u společného zdanění manželů.

VARIANTA 5) PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ FO

Z hlediska daňových úspor je optimální úložka ve výši 1 500 korun měsíčně, tedy 18 tisíc korun za celý rok. Můžete si tak z daňového základu odečíst právě ten nejvyšší odpočet.

Tab. 6: Výpočet daně z příjmů fyzických osob při uplatnění společného zdanění manželů a zahrnutí odčitatelné položky penzijního připojištění

	MANŽEL	MANŽELKA
Základ daně ze všech příjmů	2 082 929,43	0
Společný základ daně	2 082 929,43	
Odčitatelné položky		
• úroky na bydlení:		
• životní pojištění:		
• penzijní připojištění:	12 000	
• příspěvek na odbory:		
• dary na vyjmenované účely:		
Základ daně po odčitatelných položkách	2 070 929,43	
½ společného základu daně	1 035 464,72	1 035 464,72
Zaokrouhlený základ daně	1 035 400	1 035 400
Daň	286 556	286 556
• základní odčitatelná položka	7 200	7 200
• na manžela(ku):		
• na manžela(ku) ZTP/P:		
• částečná invalidita:		
• plná invalidita:		
• průkaz ZTP/P:		
• student:		
Sleva na děti	6 000	
Výsledná daňová povinnost	273 356	279 356
DAŇ CELKEM		552 712

Sociální a zdravotní pojištění OSVČ	
Důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	143 856
Zdravotní pojištění	65 610

Díky penzijnímu připojištění by mohl poplatník ušetřit na dani 3 840 Kč, a tím optimalizovat svou daňovou povinnost.

VARIANTA 6) SOUKROMÉ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Z hlediska daňových úspor je optimální úložka ve výši 1 000 korun měsíčně, tedy 12 tisíc korun za celý rok. Můžete si tak z daňového základu odečíst právě ten nejvyšší odpočet.

Tab. 7: Výpočet daně z příjmů fyzických osob při uplatnění společného zdanění manželů a zahrnutí odčitatelné položky penzijního připojištění

	MANŽEL	MANŽELKA
Základ daně ze všech příjmů	2 082 929,43	0
Společný základ daně	2 082 929,43	
Odčitatelné položky		
• úroky na bydlení:		
• životní pojištění:	12 000	
• penzijní připojištění:	12 000	
• příspěvek na odbory:		
• dary na vyjmenované účely:		
Základ daně po odčitatelných položkách	2 058 929,43	
½ společného základu daně	1 029 464,72	1 029 464,72
Zaokrouhlený základ daně	1 029 400	1 029 400
Daň	284 636	284 636
• základní odčitatelná položka	7 200	7 200
• na manžela(ku):		
• na manžela(ku) ZTP/P:		
• částečná invalidita:		
• plná invalidita:		
• průkaz ZTP/P:		
• student:		
Sleva na děti	6 000	
Výsledná daňová povinnost	271 436	277 436
DAŇ CELKEM	548 872	

Sociální a zdravotní pojištění OSVČ	
Důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	143 856
Zdravotní pojištění	65 610

V případě, že by poplatník měl uzavřené penzijní připojištění i životní pojištění, znamenalo by to pro něj úsporu na dani v celkové výši 7 680 Kč.

VARIANTA 7) DARY

Od základu daně lze odečíst hodnotu darů poskytnutých obcím, krajům, organizačním složkám státu, právnickým osobám se sídlem na území České republiky, jakož i právnickým osobám, a to na financování vědy a vzdělávání, výzkumných a vývojových účelů, kultury, školství, na policii, na další vyjmenované účely uvedené v §15 ZDP.

Pro daňovou optimalizaci musí hodnota daru činit 2 % ZD, nejméně 1 000 Kč, a nesmí přesáhnout 10 % základu daně, tzn. v našem případě 208 292 Kč.

VARIANTA 8) HMOTNÝ MAJETEK

Při pořízení dlouhodobého majetku se majetek uvede do používání a začne se odepisovat (pokud se nejedná o majetek vyloučený z odpisování dle §27 ZDP). Tento majetek se zařadí do odpisové skupiny a odepisuje se rovnoměrně nebo zrychleně. Podle ZDP není poplatník povinen uplatnit odpisy, může je přerušit, ale při dalším odpisování pokračuje, jakoby odpisování přerušeno nebylo. To poplatník může použít například, jestliže uplatnění odpisů by mu nedovolilo uplatnit daňovou ztrátu, odčitatelné položky nebo slevy na dani v plné výši. V případě uplatnění výdajů paušálem, nelze uplatnit odpis za zdaňovací období a ani o tuto dobu prodloužit odpisování pro daňové účely. Po dobu uplatňování výdajů paušální částkou vede poplatník odpisy pouze evidenčně.

Účetní jednotka při odpisování dlouhodobého majetku stanovila ve své vnitropodnikové směrnici, že účetní odpisy jsou rovny daňovým. Firma používá zrychlené odpisování majetkových položek. V důsledku zrychleného způsobu odpisování, firma optimalizuje svoji daňovou povinnost, tedy snižuje daňové odvody v prvních letech odepisování majetku. Tato skutečnost je pro danou účetní jednotku výhodná, neboť v posledních letech dochází ke snižování daňových sazeb u daně z příjmů fyzických i právnických osob.

VARIANTA 9) TECHNICKÉ ZHODNOCENÍ VERSUS OPRAVA

Součástí vstupní ceny je i technické zhodnocení provedené po zaevidování hmotného majetku a nehmotného majetku v majetku poplatníka. Technické zhodnocení zvyšuje vstupní cenu a zároveň u majetku odpisovaného podle §32 ZDP i zůstatkovou cenu příslušného majetku v tom zdaňovacím období, kdy je technické zhodnocení uvedeno do užívání. Technickým zhodnocením se pro účely ZDP rozumí vždy výdaje na dokončené nástavby, přístavby a stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace majetku, pokud převýšily u jednotlivého majetku v úhrnu ve zdaňovacím období částku 40.000,- Kč. Technickým zhodnocením jsou i uvedené výdaje nepřesahující stanovené částky, které poplatník na základě svého rozhodnutí neuplatní jako náklad.

Podnikatel zakoupil objekt v roce 1998, ke kterému má vlastnické právo a který využívá výlučně pro svou podnikatelskou činnost – nákup a prodej zboží a opravárenská činnost. Budovu zakoupila firma od městského úřadu a na základě znaleckého posudku ji zařadila do hmotného majetku ve výši 2.565.000 ,- Kč. Firma zařadila hmotný majetek do 5.odpisové skupiny a začala odepisovat zrychleně.

V roce 2000 firma provedla větší rekonstrukci podlahových krytin v prodejních skladech a dílnách. Fakturovaná částka činila 140.000,- Kč. Vedení firmy si nebylo jisté, zda šlo o opravu stávající krytiny nebo o technické zhodnocení budovy, proto raději zvolilo variantu, že se jedná o technické zhodnocení majetku a o částku 140.000,- Kč zvýšilo hodnotu budovy na částku 2.705.000,- Kč. Z této zvýšené částky vypočítala firma zrychlený daňový odpis, který uplatnila v nákladech firmy.

Vzhledem ke skutečnosti, že podnikatel chce provádět výměnu podlahových krytin i v jiných částech objektu, začala se firma po provedení výměny podlahové krytiny blíže zabývat problematikou, zda se opravdu jednalo o technické zhodnocení, jak bylo zaúčtováno v roce 2000, anebo zda se dá výměna považovat za opravu, a tím celou částku zahrnout přímo v roce opravy do nákladů firmy.

Podnikatel tedy podal žádost o vyjádření na Ministerstvo financí - odbor metodiky výkonu daňové správy, kde uvedl:

„V roce 1998 jsem zakoupil objekt, ke kterému mám vlastnické právo, a který využívám výlučně pro svou podnikatelskou činnost. Budovu jsem zakoupil od městského úřadu a na základě znaleckého posudku zařadil do hmotného majetku.

Konkrétně se mi jedná o vyjádření k problematice podlahy v dílnách této budovy, které využívám jako prodejní sklad. V posudku je uvedeno „podlaha v dílnách je z betonové mazaniny“. Z důvodu špatné kvality této betonové mazaniny jsem podlahu opravil a opatřil betonovou dlažbou.

Dle ústního jednání vyjádření pracovníků příslušného finančního úřadu, se v tomto případě jedná o opravu hmotného majetku, kterou mohu zařadit přímo do nákladů. Vzhledem k tomu, že mám pochybnosti o tom, zda se jedná o opravu či o technické zhodnocení uvedeného hmotného majetku, prosím Vás o vyjádření k tomuto problému.,,

Ministerstvo financí podalo podnikateli vyjádření k jeho žádosti v této podobě :

„K Vaší žádosti ze dne ... o stanovisko Ministerstva financí k problému, zda se jedná ve Vámi uvedeném případě o opravu či technické zhodnocení hmotného majetku sdělujeme, že Váš dotaz není příliš konkrétní.

Můžeme pouze obecně konstatovat, že pokud jste opravil betonovou mazaninu stejným či podobným materiálem, jednalo by se zřejmě o opravu, protože za změnu technických parametrů se nepovažuje jen samotná záměna použitého materiálu. Pokud jste však použil i jiný materiál – izolace, zateplení, jednalo by se o technické zhodnocení ve smyslu §33 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. „

Po obdržení tohoto vyjádření z Ministerstva financí je zřejmé, že podnikatel mohl v roce 2000 zaúčtovat fakturovanou částku 140.000,- Kč za provedení výměny podlahové krytiny přímo do nákladů, protože při technickém postupu prováděných prací nebyl použit jiný materiál, který by měnil technické parametry betonové podlahové krytiny.

Firma zaúčtovala částku 140.000,- Kč jako technické zhodnocení objektu, tím si zvýšila daňové odpisy o částku 3.953,- Kč. Pokud by však zaúčtovala částku 140.000,- Kč jako opravu budovy přímo do nákladů, zvýšila by si tím náklady o částku 136.047,- za rok 2000. Touto nákladovou položkou by firma výrazně optimalizovala svoji daňovou povinnost.

Tato skutečnost je uváděna v důsledku toho, že podnikatel plánuje stavební úpravu parkoviště před svou provozovnou v Telči. Je proto důležité se znovu zajímat o to, zda bude muset tyto stavební úpravy považovat za technické zhodnocení budovy, je či bude moci zahrnout do nákladů toho účetního období, ve kterém bude tato stavební úprava provedena. Předpokládaná cena přestavby parkoviště je odhadována na půl milionu korun, a proto je velice důležité tuto skutečnost správně posoudit. Pro danou společnost by bylo výhodné, kdyby mohla tuto úpravu parkoviště považovat za opravu, a tím optimalizovat svou daňovou povinnost v okamžiku realizace přestavby.

VARIANTA 10) PŘECHOD PODNIKATELE FYZICKÉ OSOBY NA PRÁVNICKOU OSOBU

Základ daně u právnických osob vychází z jiných principů, než daňový základ u osob fyzických. Základem daně u právnických osob je výsledek hospodaření, zatímco u fyzických osob je základ daně rozdělen dle jednotlivých § na příjmy ze závislé činnosti, příjmy z podnikání, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z pronájmu a na ostatní příjmy.

Podnikatel JAN SVOBODA uplatňuje příjmy pouze u §7 a §8. Může předpokládat, že základ daně při přechodu na právnickou osobu u dané účetní jednotky by se změnil, a to v důsledku těchto skutečností: snížení nákladů o placené sociální a zdravotní pojištění OSVČ, zvýšení nákladů o vyplacenou mzdu společníkovi (tedy samotnému podnikateli Janu Svobodovi) a náklady by se dále zvýšily o sociální a zdravotní pojištění hrazené firmou z hrubé mzdy společníka.

Úprava základu daně u právnických osob:

Výnosy: 42 040 690,56

Náklady po upravujících položkách ZD u DPFO: 39 957 761,13

Snížení nákladů o:

- sociální pojištění OSVČ: - 143 856,--
- zdravotní pojištění OSVČ: - 65 610,--

Zvýšení nákladů o:

- vyplácenou mzdu společníka: + 420 000,--
- placené sociální pojištění z HM společníka: + 109 200,--
- placené zdravotní pojištění z HM společníka: + 37 800,--

Upravené náklady pro DPPO: 40 315 295,13

Základ daně pro DPPO: 1 725 395,43

Při stanovení mzdy společníka bylo vycházeno z osobní spotřeby podnikatele – tedy ze strany MD účtu 491.

Tab. 8: Výpočet daně z příjmů právnických osob pro rok 2006

	PRÁVNICKÁ
Základ daně ze všech příjmů	1 725 395,43
Zaokrouhlený základ daně	1 725 300
Daň (24 %)	414 072
DAŇ CELKEM = CELKOVÁ DAŇOVÁ POVINNOST	414 072

Sociální a zdravotní pojištění je v tomto případě hrazeno ze mzdy společníka. Ze mzdy je strháváno 4,5 % na zdravotní pojištění a 8 % na sociální pojištění. Dále společnost odvádí za svého zaměstnance 9 % na zdravotní pojištění a 26 % na sociální pojištění z hrubých mezd, v tomto případě se jedná o daňově uznatelný náklad.

Zdravotní pojištění činí 13,5 % z vyměřovacího základu, sociální pojištění činí 34 % z vyměřovacího základu (z toho 28 % na důchodové pojištění, 1,6 % na státní politiku zaměstnanosti a 4,4 % na nemocenské pojištění).

Od 1.1.2007 budou společníci společností s ručením omezeným a jednatele společností podléhat pouze důchodovému pojištění, a to za předpokladu, že jejich měsíční příjem přesáhne zákonem stanovenou částku (zhruba jednu čtvrtinu průměrné mzdy). Z vyměřovacího základu srazí zaměstnavatel společníkovi nebo jednatele pojistné na důchodové pojištění ve výši 6,5 % a zaměstnavatel zaplatí pojistné ve výši 21,5 %. Znamená to, že tyto osoby nebudou zabezpečeny nemocensky ani pro případ nezaměstnanosti.

Velice zajímavé je uvést jaký vliv na daň měla změna daňové sazby právnických osob v roce 2006 oproti roku 2005. Tato sazba byla snížena z 26 % na 24 %. Pokud bychom spočítali vliv této změny na daňovou povinnost, dospěli bychom k následujícím výsledkům. Pro zjednodušení byl použit v roce 2005 stejný základ daně jako v roce 2006.

Tab. 9: Výpočet daně z příjmů právnických osob s použitím sazby daně roku 2005

	PRÁVNICKÁ
Základ daně ze všech příjmů	1 725 395,43
Zaokrouhlený základ daně	1 725 300
Daň (26 %)	448 578
DAŇ CELKEM = CELKOVÁ DAŇOVÁ POVINNOST	448 578

Z provedeného výpočtu vyplývá, že díky změně daňové sazby byla celková daňová povinnost v roce 2006 nižší o 34 506 Kč oproti roku 2005.

Z uvedených výpočtů vyplývá, že přechod na právnickou osobu by byl pro danou společnost velice výhodný, neboť by došlo ke značné daňové úspoře. Přechod na právnickou osobu může být administrativně i finančně náročný, ale jednalo by se o finanční úsporu na dani ve výši 194 484 Kč. Výhoda je shledávána v lineární daňové sazbě, neboť progresivní daňová sazba u fyzických osob je výhodná u základu daně nepřevyšujícího 559 650 Kč. Daňové úspory je dosaženo i v důsledku toho, že podnikatel může svou mzdu započítat jako daňově uznatelný náklad, a tím pádem snížit základ daně.

5.2 DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY

Firma se stala měsíčním plátcem DPH od 1.1.1994, kdy obrat firmy přesáhl částku 750.000,- Kč za nejbližší 3 předcházející po sobě jdoucí kalendářní období. V jednotlivých srovnávaných letech má firma vždy daňovou povinnost vůči finančnímu úřadu. Za celou dobu plátcovství DPH si neuplatnila účetní jednotka nadměrný odpočet, a to hlavně z těchto důvodů:

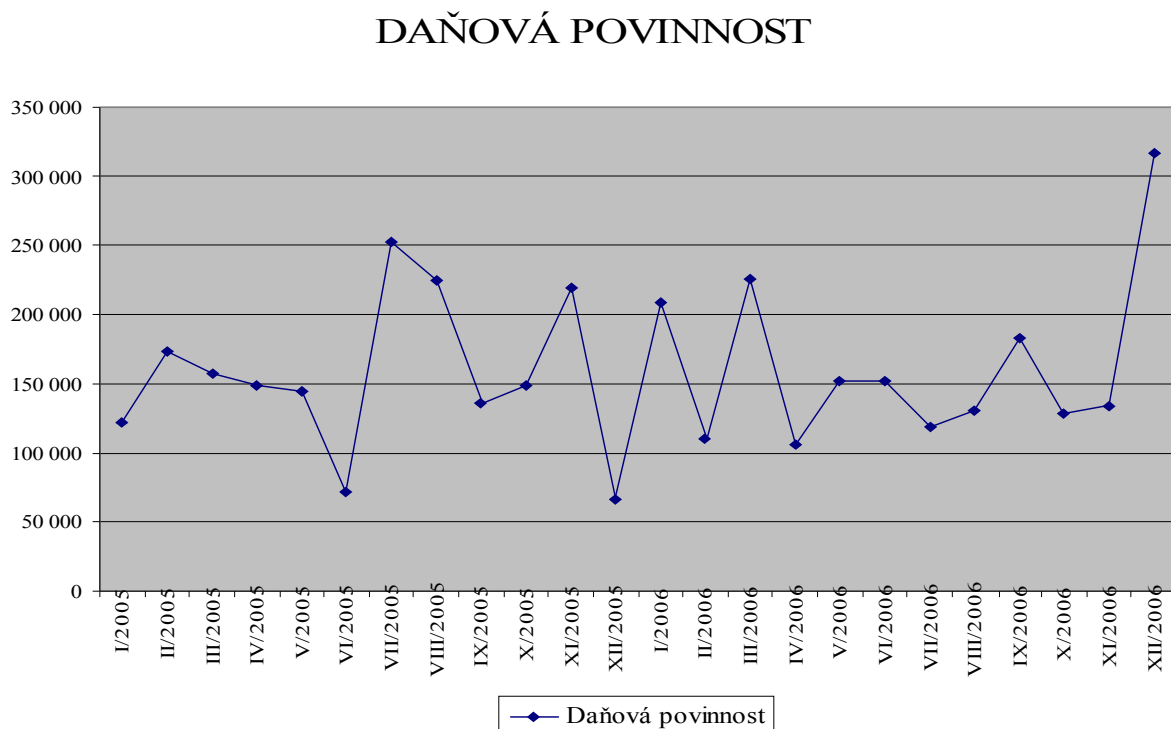
- zboží nakupuje a zpětně i prodává převážně s 19 %
- opravárenské služby, které poskytuje jsou také s 19 %
- velmi malé množství druhů zboží se sníženou sazbou DPH 5 % nemůže ovlivnit konečnou daňovou povinnost DPH. (lékárníčka, automobilové katalogy a příručky, teploměry do automobilů a dětské autosedačky).

Tab. 10: Vývoj daňové povinnosti v jednotlivých měsících roku 2005 a 2006

Období	Vstup			Výstup			Daňová povinnost
	5 %	19 %	22 %	5 %	19 %	22 %	
I/2005	618	490 341	224	347	612 570	180	121 914
II/2005	115	435 396	0	291	608 962	0	173 742
III/2005	530	554 188	1 868	332	713 624	0	157 370
IV/2005	29	614 859	0	451	762 771	0	148 334
V/2005	528	567 578	0	364	711 741	0	143 999
VI/2005	424	556 975	0	470	628 271	0	71 342
VII/2005	439	504 804	697	292	757 367	593	252 312
VIII/2005	0	571 506	0	217	794 759	1205	224 675
IX/2005	165	546 828	0	287	682 691	0	135 985
X/2005	147	511 463	0	273	659 693	0	148 356
XI/2005	358	577 849	0	243	797 891	0	219 927
XII/2005	333	535 002	1 095	330	601 683	711	66 294
CELKEM	3 686	6 466 789	3 884	3 897	8 332 023	2 689	1 864 250
I/2006	62	570 040	4 987	172	784 116	0	209 199
II/2006	80	456 250	0	139	565 911	0	109 720
III/2006	96	517 114	658	311	742 872	427	225 742
IV/2006	75	482 887	0	345	588 569	0	105 952
V/2006	945	530 089	0	520	682 440	0	151 926

VI/2006	592	608 279	0	1 395	759 916	0	152 440
VII/2006	1690	452 321	0	2 177	570 132	0	118 298
VIII/2006	544	539 156	0	1 514	669 154	0	130 968
IX/2006	598	584 075	0	748	765 138	1 734	182 947
X/2006	589	546 440	0	403	674 922	0	128 296
XI/2006	163	550 254	0	271	684 273	0	134 127
XII/2006	855	461 475	0	239	779 195	0	317 104
CELKEM	6 289	6 298 380	5 645	8 234	8 266 638	2 161	1 966 719

Graf 1: Vývoj daňové povinnosti daně z přidané hodnoty v jednotlivých měsících

Vzhledem k různé výši daňové povinnosti v jednotlivých měsících není možné přesně určit, který měsíc je daňová povinnost nejvyšší a kdy naopak nejnižší. Průměrná výše daňové povinnosti se v daných dvou letech pohybovala na úrovni 163 tisíc Kč. Na různou výši DPH působí ve firmě různé vlivy - motoristická sezóna, výše přidělených státních dotací u dopravních podniků, které firma pravidelně zásobuje a tím zpětně narůstá prodej dražších náhradních dílů.

1.1.2001 začala platit novela zákona č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, která novelizuje uplatnění odpočtu daně, a s tím související způsob krácení daně na vstupu. Vzhledem k tomu, že firma nemá téměř žádné osvobozené plnění dle § 25, zákona o DPH, má plátce nárok na uplatnění odpočtu daně v plné výši za přijatá zdanitelná plnění podle § 19a v příslušném zdaňovacím období. Vypočtený koeficient vychází firmě vždy větší než 0,95, a to je právě hranice pro uplatnění plného nároku odpočtu DPH na vstupu. Jediný možný způsob, jak daň z přidané hodnoty optimalizovat, je expanze na nové zahraniční trhy. Jednalo by se tedy o optimalizaci DPH pomocí vývozu a dodání zboží do jiného členského státu. Účetní jednotka by uplatňovala DPH na vstupu stejným způsobem jako doposud, ale na výstupu by se jednalo o osvobozené plnění. Tím by se odvod DPH snížil.

5.3 MAJETKOVÉ DANĚ

5.3.1. DAŇ SILNIČNÍ

Firma má ve svém vozovém parku v současnosti tři automobily. Všechny automobily jsou 2 nápravové a splňují hmotnostní limit do 3,5 tuny. Vzhledem k tomu, že společnost neustále obnovuje svůj vozový park, automobily splňují limit úrovně EURO 3. Společnost tak může využít snížení sazby daně v daném roce 2006 o 48 %. V roce 2005 o 66 %. V roce 2006 zaplatila firma na silniční dani 5 616 Kč, v roce předcházejícím 3 672 Kč.

5.3.2. DAŇ Z NEMOVITOSTÍ

V listopadu 1998 firma zakoupila vlastní provozovnu, v roce 2001 firma získala do svého vlastnictví druhou provozovnu se sídlem v Pelhřimově. Firma z obou těchto provozoven platí daň z nemovitostí. Tato daň se vyměřuje na zdaňovací období podle stavu k 1.lednu roku, na který je daň vyměřována, proto firma platí od roku 2001 daň ve výši 17 528 Kč ročně.

6. ZHODNOCENÍ A NÁVRH NOVÉ DAŇOVÉ STRATEGIE

Cílem této diplomové práce bylo zhodnocení daňového zatížení konkrétního daňového subjektu, kterým je fyzická osoba zapsaná v Obchodním rejstříku, a proto je povinna vést podvojný účetnictví. Na základě hospodářského výsledku, který byl zjištěn z rozdílu výnosů a nákladů a změn o upravující položky základu daně, byly propočítány jednotlivé varianty daňové optimalizace a byly navrženy opatření, která by vedla ke snížení daňové zátěže daného podnikatelského subjektu. Některé dílčí nedostatky a návrhy na zlepšení uplatňované při výpočtu daně jsou obsahem této části.

6.1. UPLATNĚNÍ VÝDAJŮ PAUŠÁLEM

Z provedených výpočtů vyplynulo, že uplatňovat výdaje paušální částkou není výhodné. K této skutečnosti bylo dospěno při výpočtu nákladovosti, která dosahovala hodnoty více než 90 %, naproti tomu při použití paušálních výdajů by mohla firma uplatnit pouze 50 % svých příjmů. Z tohoto ukazatele je zřejmé, že pro firmu je výhodnější uplatnit si výdaje ve skutečně prokazatelné výši. Podnikatel by mohl zvýšit tyto paušální výdaje dále o zaplacené sociální a zdravotní pojištění, avšak ani toto zvýšení by nevedlo k výhodnosti této metody. Tato metoda žádným způsobem nepřispívá k daňové optimalizaci firmy.

6.2. PODNIKATEL SÁM

V případě, že by podnikatel nikterak nerozděloval svůj základ daně, zaplatil by daň ve výši 608 556 Kč. Takto vypočtená daň byla hodnocena jako základní a ostatní varianty daňové optimalizace byly s touto metodou srovnávány. Sociální a zdravotní pojištění OSVČ, při stanovení daně tímto způsobem, by činilo 209 466 Kč.

6.3. SPOLUPRACUJÍCÍ OSOBA (manželka)

Při rozdělení základu daně mezi podnikatele a spolupracující osobu (manželku), tedy v absolutním vyjádření rozložení základu daně na 1 542 929 Kč na poplatníka a 540 000 Kč na spolupracující manželku, by firma zaplatila daň za rok 2006 ve výši 556 584 Kč. Na první pohled by se mohlo zdát, že se jedná o daňovou úsporu ve výši 51 972 Kč, ale tak tomu ve skutečnosti není. Daná účetní jednotka by byla povinna platit sociální a zdravotní pojištění

nejen za OSVČ ve výši 209 400 Kč, ale i za spolupracující osobu (manželku), které by v našem případě činilo 104 733 Kč. Sociální a zdravotní pojištění má charakter daně a snižuje disponibilní prostředky účetní jednotky. Ani tato metoda výpočtu daňové povinnosti nevede k daňové optimalizaci, a proto je pro daný podnik nevýhodná.

6.4. SPOLEČNÉ ZDANĚNÍ MANŽELŮ

Tento nový instrument pro výpočet daně lze využít od roku 2005. Společný základ daně je rozdělen na dvě poloviny, kdy každý z manželů zdaňuje svou část zvlášť. Daňové zvýhodnění při tomto výpočtu daně vyplývá z progresivní sazby daně. Při rozdělení základu daně mezi podnikatele a manželku by byla celková daňová povinnost 556 552 Kč. Z výpočtu by se mohlo zdát, že jsme dospěli ke stejnému výsledku jako při rozdělení základu daně na spolupracující osobu. Tak tomu ale není, neboť u společného zdanění manželů neplatí manželka sociální a zdravotní pojištění, a platí jej pouze manžel jako OSVČ. Při použití této varianty daňové optimalizace by si firma výrazně snížila svou daňovou povinnost. V absolutním vyjádření by se jednalo o snížení ve výši 52 004 Kč.

6.5. PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ FO

Z hlediska daňových úspor je optimální úložka ve výši 1 500 Kč měsíčně, tedy 18 000 Kč ročně. Poplatník si tak může z daňového základu odečíst nejvyšší odpočet ve výši 12 000 Kč. Při tomto typu daňové optimalizace dojde v případě firmy JAN SVOBODA k daňové úspoře, při uplatnění společného zdanění manželů, ve výši 3 840 Kč.

6.6. SOUKROMÉ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Z hlediska daňových úspor je optimální úložka ve výši 1 000 Kč měsíčně, tedy 12 000 Kč za celý rok. Z daňového základu lze tedy odečíst odpočet ve výši 12 000 Kč. Pokud by poplatník měl uzavřené pouze životní pojištění, jednalo by se o úsporu na dani ve výši 3 840 Kč. V případě, že by měl současně uzavřené i penzijní připojištění, daňový odvod na dani z příjmů fyzických osob by byl snížen o 7 680 Kč.

6.7. DARY

Od základu daně lze odečíst hodnotu darů poskytnutých na vyjmenované účely uvedené v §15 ZDP. Pro daňovou optimalizaci musí hodnota daru činit nejméně 1 000 Kč a nesmí přesáhnout 10 % základu daně, tzn. v našem případě 208 292 Kč.

6.8. HMOTNÝ MAJETEK

Firma JAN SVOBODA při odpisování dlouhodobého majetku stanovila ve vnitropodnikové směrnici, že účetní a daňové odpisy jsou si rovny. Firma používá zrychleného způsobu odpisování majetkových položek. V důsledku zrychleného způsobu odpisování firma optimalizuje svou daňovou povinnost, tedy snižuje daňové odvody v prvních letech odpisování majetku. Tato skutečnost je výhodná i v důsledku toho, že v posledních letech dochází ke snižování daňových sazeb u daně z příjmů fyzických i právnických osob.

6.9. TECHNICKÉ ZHODNOCENÍ VERSUS OPRAVA

Na daňovou optimalizaci může mít vliv i rozhodnutí, zda se jedná o technické zhodnocení či opravu. Technické zhodnocení zvyšuje zůstatkovou cenu majetku a je společně s dlouhodobým majetkem odpisováno, naproti tomu oprava ovlivňuje základ daně v daném roce. Oprava je zcela zahrnuta do nákladů daného účetního období, kdy byla provedena.

6.10. PŘECHOD PODNIKATELE FO NA PRÁVNICKOU OSOBU

Přechod na právnickou osobu by byl pro danou společnost velice výhodný, neboť by došlo ke značné daňové úspoře. Této daňové úspoře je dosaženo i změnou (snížením) základu daně. Základ daně se změnil v důsledku snížení nákladů o sociální a zdravotní pojištění, hrazené za OSVČ, zvýšení nákladů o mzdu vyplacenou společníkovi a zaplaceného pojištění hrazeného zaměstnavatelem z příjmu společníka. Úspory bylo dosaženo také díky lineární sazbě daně ve výši 24 % za rok 2006. Progresivní daňová sazba uplatňovaná u fyzických osob je výhodná u základu daně nepřevyšujícího 559 650 Kč. Díky přechodu fyzické osoby na osobu právnickou by daňová povinnost za rok 2006 byla snížena na částku 414 072 Kč a došlo by tedy k úspoře na dani ve výši 194 484. Dále by vznikla výhoda v tom, že sociální a zdravotní pojištění by bylo hrazeno ze mzdy společníka a společnost by odváděla za svého zaměstnance 9 % na zdravotní pojištění a 26 % na sociální pojištění z hrubé mzdy společníka, což by byl daňově

uznatelný náklad. Na pojištění by tedy bylo odváděno místo dosavadních 209 466 Kč, pouze 147 000 Kč.

Je třeba ale podotknout, že přechod na právnickou osobu může být administrativně a do jisté míry i finančně náročný.

6.11.DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY

Účetní jednotka JAN SVOBODA je od roku 1994 měsíčním plátcem daně z přidané hodnoty. Firma ve všech obdobích měla daňovou povinnost vůči finančnímu úřadu a nikdy neuplatňovala nadměrný odpočet DPH. Průměrná výše daňové povinnosti se v jednotlivých měsících pohybovala na úrovni 163 000 Kč. Na různou výši daně z přidané hodnoty působí různorodé vlivy, jako je motoristická sezóna, výše přidělených státních dotací u dopravních podniků, které firma JAN SVOBODA pravidelně zásobuje, a tím narůstá prodej náhradních dílů. Jediným způsobem jak snížit odvod DPH je expanze firmy na nové trhy v zahraničí. Firma by tím pádem uplatňovala DPH na vstupu při nákupu zboží, ale „vývoz“ či „dodání zboží do jiného členského státu“ by bylo od daně na výstupu osvobozeno. DPH ale v konečném důsledku hradí konečný spotřebitel a podnikatel JAN SVOBODA tedy nenese toto daňové břemeno.

6.12. MAJETKOVÉ DANĚ

SILNIČNÍ DAŇ

Firma v současnosti vlastní tři automobily, které jsou dvou-nápravové a splňují hmotnostní limit do 3,5 tuny. Vzhledem k tomu, že se firma JAN SVOBODA neustále snaží obnovovat svůj vozový park, všechny automobily splňují limit úrovně EURO 3. Daná účetní jednotka může využít snížení sazby daně v roce 2006 o 48 %, a tím optimalizuje silniční daň.

DAŇ Z NEMOVITOSTÍ

Firma zakoupila vlastní provozovnu v roce 1998 a o tři roky později získala do svého vlastnictví druhou nemovitost v Pelhřimově. Firma z obou těchto provozoven platí daň z nemovitostí. Tuto daň nelze žádným způsobem optimalizovat.

7. ZÁVĚR

Každý daňový subjekt se snaží optimalizovat svou daňovou povinnost, a to daňovou úsporou, vyhnutím se dani nebo daňovým únikem. Tato diplomová práce je zaměřena na snížení daňové povinnosti v rámci daňové úspory, kterou legislativa umožňuje. Daně představují pro každý podnik závazek vůči státu. Podniky se přirozeně snaží o minimalizaci těchto svých závazků. Toho lze dosáhnout využitím různých nástrojů, které legislativa vymezuje právě pro tento účel. Tyto nástroje mohou vést k stimulaci podniků, např. k investiční činnosti či k podpoře některých veřejně prospěšných aktivit. Největší možnosti v této oblasti poskytuje úprava daně z příjmů, kde zákon povoluje poměrně širokou škálu možností práce s daňovým základem.

Daň z příjmů představuje jednu z nejnáměšších a zřejmě nejvíce viditelných daní. Každý z nás se s ní setkává vždy, když si prohlíží výplatní pásku. Zároveň se společně s daní z přidané hodnoty jedná o jednu z administrativně nejsložitějších daní. Konstrukce daní z příjmů fyzických osob je poměrně složitá a s každou další novelizací příslušných zákonů se ještě znepréhledňuje.

Je pravděpodobné, že daňový subjekt nevyužije všechny možnosti optimalizace daňové povinnosti každé zdaňovací období. Proto nejlepším způsobem, jak minimalizovat svou daňovou povinnost, je kombinace možných variant v daném zdaňovacím období. Je třeba si uvědomit, že na základě postupného snižování daně z příjmů jak u fyzických, tak i právnických osob, je výhodné optimalizovat daňovou povinnost při vyšších sazbách daně, tedy co nejdříve.

Existence daní v systému národního hospodářství není samozřejmě samoučelná a můžeme tak definovat několik jejich funkcí: fiskální, alokační a redistribuční. Z hlediska funkce fiskální se jedná o zdroj příjmů veřejných rozpočtů. Alokační funkce je zaměřena na odstranění situací, kdy trh sám o sobě není schopen zajistit efektivní alokaci zdrojů. Velmi diskutovanou funkcí daní je bezesporu funkce redistribuční, spočívající v přesunu finančních

prostředků od bohatých k chudým. V tomto případě se nejedná o nápravu tržních selhání, ale o přerozdělení zdrojů, když společnost shledává jejich původní alokaci provedenou na základě tržních kritérií jako eticky nesprávnou. Vzhledem k výše uvedeným vlastnostem je tedy nutné, aby byly všechny povinnosti občanů v daňové oblasti přesně vymezeny zákonem. Z něj by bylo jasné, kdo má povinnost daň platit, kdy a v jaké výši, jakým způsobem apod. Další platby mající charakter daně neošetřené zákonem nesmí být vybírány.

Tato diplomová práce se zabývá zejména daní z příjmů fyzických a právnických osob. Základní právní normou, která upravuje daň z příjmů je Zákon č. 586/1992 Sb. Cílem práce byla optimalizace daňové povinnosti v konkrétním podnikatelském subjektu.

V této diplomové práci bylo zjištěno, že pokud podnikatel použije při výpočtu daně skutečné příjmy a skutečné výdaje, bude jeho daňová povinnost činit 608 556 Kč. Použití paušálních výdajů není pro podnikatele výhodné, neboť nákladovost v dané účetní jednotce dosahovala hodnoty převyšující 90 %. Další alternativou, kterou lze při výpočtu daňové povinnosti využít je rozdělení základu daně na spolupracující manželku. Takto vypočtená daň by se mohla zdát být pro podnikatele výhodnou, ale je nutné hradit sociální a zdravotní pojištění i za spolupracující osobu, a proto výsledné odvody jsou vyšší, než daň vypočtená běžným způsobem. Od roku 2005, lze využít společné zdanění manželů, které je pro podnikatele výhodné. Na dani by bylo ušetřeno přes 52 tisíc korun. Takto vypočtenou daň lze poplatníkovi doporučit. Ještě větších úspor na dani by bylo dosaženo, pokud by se podnikatel penzijně připojistil, či si zřídil životní pojištění. Daňová úspora by dosáhla částky o 7 680 Kč vyšší, tedy téměř 60 tisíc korun. Daňový základ lze dále snížit o hodnotu darů poskytnutým na účely, které jsou vyjmenovány v §15 ZDP. Lze ale polemizovat, zda se jedná jednoznačně o daňovou úsporu, neboť podnikatel by musel finanční prostředky na tyto účely skutečně vydat. Daňovou povinnost dále ovlivňuje odpisová politika u dlouhodobého majetku, která je ve firmě JAN SVOBODA nastavena dobře, neboť firma využívá zrychleného způsobu odpisování. V této práci bylo zjištěno, že největší daňové úspory by bylo dosaženo, pokud by podnikatel fyzická osoba změnil svou právní formu na právnickou osobu, a tím pádem podléhal dani z příjmů právnických osob. Tato změna by vyvolala v první řadě pozitivní změnu

základu daně a následně by sazba daně snížila daňovou povinnost subjektu. Daňová povinnost by se snížila o téměř 195 tisíc korun.

Z toho vyplývá, že podnikatel by měl v co nejbližší době změnit svou právní formu podnikání na právnickou osobu a běžné období zdanit daní z příjmů fyzických osob, kdy při výpočtu daně použije rozdělení základu daně v rámci rodiny, tedy využije společného zdanění manželů.

8. LITERÁRNÍ PŘEHLED

8.1. Knihy

1. JANOUŠEK, L. a kol. *Daňové výdaje 2005-2006*. Praha: Aspi Publishing, 2005
2. KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. Praha: Aspi Publishing, 2006
3. VANČUROVÁ, A. a kol. *Daňový systém ČR 2006 aneb učebnice daňového práva*. Praha: VOX, 2006
4. MACHÁČEK, I. *Možnosti úspor daně z příjmů fyzických osob*. Praha: Aspi Publishing, 2004
5. HOVORKA, M. *Jak správně a optimálně zdaňovat své příjmy*. Praha: Sagit, 2006
6. VYBÍHAL, V. *Zdaňování příjmů fyzických osob 2006*. Praha: Grada Publishing, 2006
7. FIŠEROVÁ, E. a kol. *ABECEDA účetnictví pro podnikatele 2006*, Ostrava: Anag, 2006

8.2. Zákony a vyhlášky

8. Zákon ČNR č. 563/1991 Sb., o účetnictví
9. Zákon ČNR č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
10. Zákon ČNR č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti
11. Zákon ČNR č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů
12. Zákon ČNR č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí
13. Zákon ČNR č. 16/1993 Sb., o dani silniční
14. Zákon ČNR č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
15. Vyhláška č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů

8.3. Časopisy

16. Účetnictví
17. Účetnictví, daně a právo v praxi
18. Ekonom

19. 1000 řešení

20. Poradce

8.4. Internetové stránky

21. www.mfcr.cz

22. www.cs.mfcr.cz

23. Podnikani.idnes.cz

24. www.mesec.cz

25. www.portal.gov.cz

26. www.sfinance.cz

27. www.cssz.cz